

ఆంధ్రపత్రిక

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 9 వ తేది గురువారము.
ఆంధ్రపత్రిక సంపాదక కార్యాలయము.

No. 86
సంచిక ౮౬

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివరకే పటములను జేర్చి మృదుమధురశైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆచారముననే సంస్కృతము నందు వ్యాసప్రోక్షమైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుకునైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందు జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రొన్ రి పేజీల చిన్నపైజున గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చిల్లించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగా జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతురని యుష్విహ్వలమైనాము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమభాగము, కాలికోదైందు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములుచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ కాశ్యోతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశరథికాగితములు కాలికోదైందు ౧౦౦ డిటో మిక్కిలి దశరథికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలాత్మర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రపద్యములతోను, కాలికోదైందు గిల్లుపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-ప్రకాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అక్షరముతో ౧౪౦ ఆంధ్రవిభుంట్లుత్రయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనిభుంట్లువు) సటీకము, దశరథికాగితములు; కాలికోదైందు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము-దశరథికాగితములు ౦౬౦ గ్రంథమోక్షణము-సటీకా తాత్పర్యము, కాలికోదైందు ౦౮౦ దుక్కిణీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలికోదైందు ౦౮౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందాప్రెస్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

—(౦)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయము లుండును.
ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోదేశభ్యుదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లివత్రికయందు స్వతంత్ర విభమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తా వళి.

ఆంధ్రోదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలను సకాలమున సంగ్రహముగ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీనియందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోదేశవార్తావళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిభమున దీనియందు జర్చింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

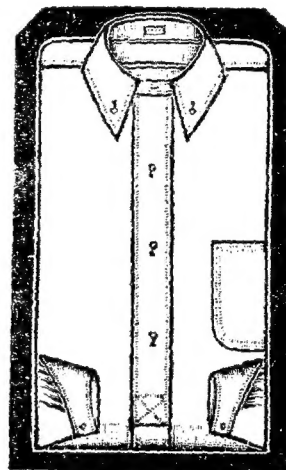
వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖిష్ఠి కవసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

టిఫ్ట్ వస్తులు.

మొదటికోటు టిఫ్ట్ వస్తులు
డెజ్ 1-కి రూ. 18-8-0
రెండవకోటుది ,, 12-0-0
సాధారణకోటుది 10-8-0
ఇంగ్లీషు రంగులుగల
వస్త్రాలు 1-కి రూ. 2-4-0
ప్రాయ స వస్త్రము
మూడుడ చుట్టుకొలత
యెంతో, జొమ్ము పన్ని
లంగుళములలో ప్రాయ
వలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న వైల్డ్ ప్రేషు పేర ప్రాయము.
లండను ప్రేషింగు కంపెనీ,
87/88 రత్తబజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO.,
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగిన సాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావున
సార్వప్రమెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టున
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచినీరును.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నది.
పంచభాషచీటి చూచికొనిన మోపము గలది.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

ఇదియొక చక్కనికావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి ప్రణీతము. శ్రీనరసింహాపు రాయాంకితము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవర్ణితము తదితర చిత్ర పీఠికాలంకృతము.

వెల రు. 0-10-0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకల్ల నుచిత ముగ గు తదితరులకు ప్రైముల్యమునకును బంప బడు.

నలంపువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Musunur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అన్ని ప్రాంతాల్లో బదలుగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటే చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-8	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0

బీరువలు 3x4 అడుగులు	17-0-0
డిటో 5x8 28-0-0	డిటో మేలురకం 30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ కేముది	8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.	

పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి పిల్లే అండుసన్
కానికల్ మేకర్సు 41/42 గార్డెన్ బాగ్ బాగ్ వీధి, మదరాసు

మద్రాసు అంబ్రెల్లా మార్కెట్.

శ్రీ పురుషుల కుపయోగకరమైన మంచి మన్నెడి అన్ని రకముల గొడుగులు మాడుకాణమునందు చతుకగా విక్రయించ బడును. గొడుగులు ఇంగ్లాండునందు చేయబడినవి. సింహము మార్కు గలవి.

అన్ని రకముల అన్ని వైజుల క్రాఫ్ట్ మార్కులలో లుకు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నుండును.

కాదుకాక! పరిశీలింప సార్థక.

Salay Mahamad Hajee Ebrahim & Co
227-229 Esplanade Road, MADRAS

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంతతివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. ఇన్ఫెండ్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు పేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంతతివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టెన్సు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.

16కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపిన యెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరల్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల నుపయుక్తమగు గ్రంథము. వెల 2-0-0
2. పథ్యాపద్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను ఆపద్యములను అగు కష్టపులను బోధించును.

వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల కష్టపుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూనికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది కుండు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగ్రస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వక్షికర్మ:—పీచికారిజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచవలెదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పుపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వసూలుచేయవలెను.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్సులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. జార్జిటౌన్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంశులక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పలను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్నివిధములగు తలనొప్పలను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

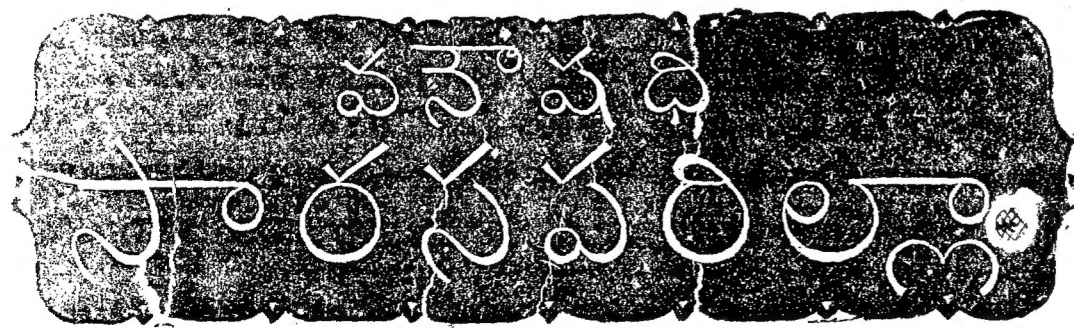
వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి క్యాటలాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,
ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి.,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగ నైలు స్టేవ్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసానుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రు. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాక పోకలు.

చెన్న పురి నావా శ్రీయమునం దున్నవి.

1914 సంవత్సరము 9 వ తేది

Table with 5 columns: ప్రియము, బయలుదేరిన స్థలము, తేది, పోయెడి స్థలము, తేది. Rows include destinations like బెంగళూరు, మద్రాసు, కలకత్తా, etc.

రానున్నవి.

Table with 5 columns: ప్రియము, బయలుదేరిన స్థలము, తేది, పోయెడి స్థలము, తేది. Rows include destinations like బెంగళూరు, మద్రాసు, కలకత్తా, etc.

ఈ తేదులలో కొంచెము మార్పులు.

వాతావరణ స్థితి

1914 సంవత్సరము 9 వ తేది

Table with 7 columns: ప్రదేశములు, ఉష్ణోగ్రత, తేలికపాటు, వర్షపాతము, etc. Rows include locations like గోపాలపురము, వాల్తేరు, కాకినాడ, etc.

దీర్ఘకల్పము అందంతటను వాయుభారము తగ్గినది. ఈ కారణము వల్ల మోతర భాగమున విశేషముగను, ఈశాన్యభాగమున స్వల్పముగను కలదా వాయు గమనము దీర్ఘకల్పము యొక్క ఉత్తరభాగమున 2 హెచ్చిమముగ నున్నది చెన్న పురి తీరమునం దుత్తరము దిక్కున వర్షపరిమాణము చాల తగ్గినది.

కంటే తక్కువగా నున్నది మబ్బులు దట్టముగా పడియున్నవి. పడమటి తీరమున వర్షము తగ్గినది తూర్పుతీరమునంద 2 బిల్లు పడుచున్నవి.

నూతన:—బొంబాయి తీరమునందు వాన అధికముగా కురియవచ్చును. మెద్రాకాడ్సుల పీఠమునంతటను తూర్పుతీరము నందు వర్షము కురియునట్లు కనుపడదు.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంతములు.

మద్రాసు ఎక్స్‌ప్రెసు కలెక్టర్:—ఈకంపెనీవారు శ్రీయుత పి. సంబంధమొదలియారిగారిచే రచింపబడిన సారంగధర నాటకమును, ఆరవమున శనివారమురాత్రి(11-7-14) 9 గంటలకు వి. పి. హాలులో బ్రదర్స్‌కు.

చెన్నపట్టణములోని యాదిగమ ప్రదేశములలో కేటరాత్రి 10 గంటలు మొదలుకొని రేపు ఉదయము 5 గంటల వరకును కొలాయలవలన నీటిస్థాయి నిలిపివేయబడును:—తొడియారేట్ల, బార్డిటవును, పొరశపాకము, ఎగ్గూరు, వేచేరి, చింతాద్రాపేట, తిరువల్లిక్కేణి, పైలాపురము.

సుమారు రెండుమాడు సంవత్సరములనుండి మచిలీపట్టణములో నివసించుచుండిన బాలశంకర వివేకానందస్వామి మీద చెడునడకలై తీసికొనిరాబడిన కేసు మెద్రాకాడ్సులోని డిప్యూటీ కలెక్టరు కోర్టులో విచారింపబడి వీరు నిర్దోషులని కొట్టివేయబడినది.

బాగువబోర్డు మ్యూజిక్ సుమారు రెండువందలమంది విద్యార్థులు జరుపుచున్నప్పటికి స్వంతభవనము లేక విద్యార్థులు చాల అసౌకర్యమునందురు. దొరతనమువారు స్థలమును గొని భవనము కట్టించుటకు ప్రయత్నించి పునాదులు వేసి పని నిలుపుచేసియున్నాడు. త్వరలో పనిసారించింపజేసి భవనము గట్టించెదరు గాక యని తిల్లి బలరామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లానుండి వెదురుపాకలో మే 22 వ తేది సాయంత్రము శ్రీమాన్ ములుగు రంగాచార్యులయ్య వాంగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. అప్పుడు కాకినాడ కాపరస్తులగు కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిలుగారు విచ్చేసి సనాతన ధర్మములను గురించియు, ఆర్యులను మనకుగల భేదమును గురించియు నట్టిధర్మసభలవల్ల కలిగెడు లాభములను గురించియు నుపన్యసించిరి. ప్రసిద్ధులు గారగు శ్రీమాన్ ములుగు రంగాచార్యులయ్య వార్లంగారు బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిలుగారి ఘనతన కొనియాడుచు నాలుగు క్లోకములు చదువగా సభ్యులెల్లరు జయప్రదముగా కరతాళధ్వజములుచేసిరి. తరువాత బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిలవారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినసభయు సనాతన ధర్మసభకును సభ్యులయ్య ప్రకారము దంతుర్తి చిన సుబ్బయ్యగారు ప్రసిద్ధులుగాను, అప్పల కనకయ్యగారిని కేట్రుగిగాను, మున్నారావుగారు ప్రజరుగాను నేర్పాటు చేయబడిరి.

భట్ట వెనుమర్తి బాలికాసాతకాల ద్వితీయ సంవత్సరమున సమావేశ మైనది 8 వ తేది సాయంత్రము మా రెండో స్పెషల్ డివిజన్ రివిన్యూ యినస్పెక్టరువారగు కాపరపు వేంకటచలం, బి. ఏ గారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది. సుమారు 100 మంది సభ సలంకరించిరి. ఏక త్వయమున సదరుపాతకాల ప్రధానాధ్యాయుడగు ఘంటశాల వేంకట రమణయ్యగారిచే రచింపబడిన శ్రీ కలావతి విలాసమును రూపకము బాలికలచే నత్వంత మనోహరముగా బ్రదర్స్‌కుపబడినది. అనంతరము కోటాము ప్రదర్శింపబడినది. పిమ్మట రాజభక్తి సూచకములగు పాటలు సాదబడినవి. అంతట శ్రీ రివిన్యూ యినస్పెక్టరుగారిచే విద్యా ప్రభావము శ్రీ విద్యా వత్సకలీలను గూర్చియూ రాజభక్తి గూర్చియు నుపన్యసించుటయు తనపరి విద్యావతులగు శ్రీమతి వల్లూరుపల్లి నరసమంబ, వల్లూరుపల్లి అన్నపూర్ణ మాంబ, కోటి రామరత్నమ్మ, దేవినేని మహాలక్ష్మమ్మ గార్లచే నొసంబడిన శర్మరాదులు వాలికలకు పంచివెట్టబడి మీటింగు ముగింపబడినది అంతట సారి బూబమాంబ వ్రాయుచున్నది

గ్రంథ స్వీకారము.

ఆంధ్ర చంద్రాలోకము 80 పుటలుగల వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అండు సన్ను, చెన్న పురి. వెల రు 0.6-0.

ప్రస్తుత రామ కర్తవ్యము జయదేవునిచే రచింపబడిన చంద్రాలోకము విశేష ప్రాచీనగ్రంథము కాకపోయినను సంస్కృతాలంకారగ్రంథములలో నెల్ల మిక్కిలి సులభతైలిని వ్రాయబడినదగుటచే సంస్కృత విద్యార్థు లందఱుచే ప్రథమమున నభ్యసించుటకు చుండును. అప్పయదీక్షితులు మొదలగు మహా పండితులుకూడ దీనికి వ్యాఖ్యానముల రచించిరి. సంస్కృత కావ్యాలంకారముచే యాంధ్రమునందగు నుపయోగించుచుండుటచే 18వ శతాబ్దములోని ప్రసిద్ధకవిశ్వరూపదగు అశ్వమేధునిచే నది యాంధ్రీకరింపబడి పండితాదరమునందేసియున్నది. ఇప్పుడు అక్కిరాజు ఉమాకాంతము పంతులుగారు దీనికి మంచి వివరణమును వ్రాసి మూలమును శోధించిరి. జయదేవుని కాలమును నిర్ణయించుచు నీయన వ్రాసిన పీఠిక ప్రస్తుతమున కంతగా సందర్భింపకపోయినను చాల నేర్పుతో వ్రాయబడినది. ఈనాటికి మంచి అచ్చులో లేని యీ గ్రంథమును ప్రసిద్ధ సంస్కృతాంధ్రగ్రంథ ప్రచార కలగు వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రి కంపెనీవారు టెక్టోచక్కగ ముద్రించుట సంతోషకరము.

ప్రపంచచరిత్ర. ప్రొ. గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఎమ్.ఎ. చింతాద్రాపేట, చెన్న పురి

గతకాలము నెరిగి వర్తమానము విమర్శించి భవిష్యత్తును నిరూపించుకొన గడంగుట ఇప్పటి కర్తవ్యము. ఇట్టిజ్ఞానమే ముఖ్యతమము. దీనినే చరిత్రజ్ఞానమందును. ఈజ్ఞానము వ్యాపింపజేయు నుద్దేశముతో ప్రపంచచరిత్రమును ప్రకటింప దలచెట్టినిని. అని గ్రంథకర్తగారు పీఠికయందు వ్రాసియున్నారు. ఈయందేశము శాస్త్రసేవయు. ముందు గ్రీకులచరిత్రను ప్రారంభింపబడినది. పాశ్చాత్య నాగరకజీవన జ్ఞానమునకును మూలాధారులై ఆతర్వాత నాయకత్వమున జగ మెల్ల వ్యాపింప యత్నించిన యాదేశీయుల చరిత్ర మనశ్శ్రవణనీయును. ఈగ్రంథమున కనుబంధముగా నొక చక్కని గ్రీకుదేశపు పటముకూడ జేర్చబడియున్నది.

ప్రింగ్లీ నూరనార్యుడు. విమర్శనము. 68 పుటలు. వింజయూరి రంగాచార్యులుగారు. 151 విక్టోరియా హోమ్స్, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు. వెల రు 6-0-0.]

ఆంధ్రకవిత్వావిమర్శక గ్రంథమాలయొక్క ప్రథమకుసుమగు నీగ్రంథము చెన్న పురి రాధానాథ కళాశాలలో పట్టపరీక్షకు జరుపుచున్న వింజయూరి రంగాచార్యులు గారిచే మొదట కళాశాలయందు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమున చదువబడినది. ఆంధ్రవిద్యార్థులగు నాంధ్రనాయకులు ఆంధ్రమున తమ యువస్వామ్యముల వ్రాయబాలకయు వ్రాసికదానిని చదువబాలకయు పాట్లు పడుచున్న యాకాలమున విద్యార్థుల కాంధ్రభాష యందింత యుక్తమనము కల్గియుండుట యంతయు సంతోషకరము. ఆంధ్రవిమర్శక గ్రంథముల నూరనార్యుని గ్రంథముల విమర్శించుట యందువలన గింది యీగ్రంథము నీయనచాల సరసముగా వ్రాసిరి.

జీవభవనక్షుణ్ణి 100 పుటలు. జి.వి. చలపతి నాయుడు గారు గూడూరు, నెల్లూరుజిల్లా

ఇందు పశువులరోగముల వివరమును వారి చికిత్సా పద్ధతులను స్పష్టముగా సులభతైలిని వ్రాయబడినది. వ్యవసాయ దారులు మొదలగు అనేక సాధారణముల కిది చాల యుపయోగకరము. ను 0.6-0.6. గ్రంథకర్త యగు రంగయ్య నాయుడుగారు రాజకీయ పశుచికిత్స శాఖ యందు విశేషసేవకును సుపాదించియునే కాండ్ల గ్రంథముల సహాయమున దీనిని వ్రాసివట్టు కనుపట్టుచున్నది. చలపతిరావు నాయుడుగారి పేర వ్రాసికొనువారి కీగ్రంథ ముచితముగ బంపబడును.

జీవకారుణ్యము. 140 పుటలు. గ్రంథకర్త కామప్ప శివగారుయ్యగారు. కొరటూరి, డొంకినికోటపాడు నేలంజిల్లా, వెల 0.6-0.]

ఇందు గోరక్షణముగూర్చియు, మధ్య మాంసముల వలని నష్టములగూర్చియు మిక్కిలి చక్కగ వివరింపబడి విశిష్ట వాదల మరభిప్రాయము ఖండింపబడినది. స్వదేశీయ విశేషీయ పండితుల వాక్యములు విల్లినపాట్ల నెల్ల శేర్మపడినవి. గ్రంథకర్తగారు దీనిని రచించుటకై చాల శ్రమపడినట్లును సందియములేదు ఈ గ్రంథ మునందలి ముఖ్యము ఆంధ్రదేశము నందెల్ల వ్యాపింపదగియున్నది.

మండలసభలు—దేశభాషలు.

దేశీయులకొక సలహా.

మండలసభల మూలమున దొరతనమువారికి ప్రజల కష్టముల దెలియపరచుటయును విషయ మించుక యాలోచించ గలసియున్నది. (1) జాతీయ మహాసభయు, దాని కాఖిలగు రాజధాని కమిటీయను, ఉపకాఖిలగు మండల కమిటీయను, మరియు రాజధాని సభలు మండలసభలు మున్నగు గాజీయ వ్యవహార నిర్వహ సభలన్నియును దొరతనము వారికి బ్రజల కష్టములను తెలియజేయుటకు మాత్రమే యేర్పడినవి, ప్రజలకు రాజకీయ విషయముల బోధనాసంకుటకు మేరసాధనము లేమిట? ప్రజలను ప్రజానాయకులను దమతమ యభిప్రాయములను బరస్పరము తెలియజేసికొని చర్చించుకొనుటకై యొక్కచో జేర్చినట్టి సాధనాంతరములు లేకుండునపుడు, అట్టి ప్రధానకార్యమును సమగ్రముగ నెరవేర్చుటకుగాను మండలసభలకైనయన కాశమిచ్చుట యవసరము.

(2) దొరతనమువారికి ప్రజాభిప్రాయమును నివేదించు పనిని మండలసభలు పూనుకొనవలసినయవసర మేమైనకలదా? జనసామాన్యమునకు సంబంధించు ముఖ్యసమస్యలను జాతీయ మహాసభవారు ప్రతిసంవత్సరమును జరిపించుచునే యున్నారు. రాజధాని నుకలమాత్రము సంబంధించు ప్రశ్నములన్నియు రాజధాని సభలందు జరిపించబడుచున్నవి. మరియు నింతకంటె ముఖ్యమైన దేవున, నూతనముగ నేర్పరచబడిన కాసనసభలందు పాలకుల కెదురుగనిలిచి వాదములను జరిపుటలకు మన నాయకులకు సుత్తముగ ననకాశ మేర్పడియున్నది; ఎక్కడో సభలయందు తీర్మానముల నామోదించుటకంటె దీనివలన నెక్కువగుణము కలదు. మండలసభవా రాలోచింపవలసిన కేవల స్థానికసమస్యల విషయమునైన, పరాయియును మండల జనుల కనేకులకు దెలియనిదియునగు భాషయందు జన్మలను జనపలయునను నిర్బంధములేకుండ, మాండలిక ప్రముఖులను స్థలజాలును కలుగులాభనష్టములకు పాధ్యులునగువా రొక్కచో జేరి చర్చించినయెడల వీరి యభిప్రాయము తెక్కువ గౌరవనీయములుగ నుండుననుటకు సంశయములేదు. ఇట్టి సంవత్సరములలో దొరతనమువారు తమ యభిప్రాయములను దెలిసికొనవలయుననెడి యాతురతచే, మండలసభవారు తమ దారిని విడచి యాంగ్లభాషాసహాయము నపేక్షించు నవసరము బోలెగా లేకుండును.

(3) తిర్వాత వాలోచింపవలసిన విషయ మేమన— ప్రజానాయకులెవరు? ప్రజలెవరు? కొందరికి, అందులో ముఖ్యముగ నాంగ్లవిద్య నభ్యసించిన వారికి, ఈ విషయమున సరికాని యభిప్రాయములు కొన్ని కలవు. ఆంగ్లభాషయందు పుష్కల సింప గలవాని మాత్రమే నాయక నామమున కర్హు లనియు, అట్టివారే ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించువారుగ నుండవలసియు అభిప్రాయము సాధారణముగ గలదు. మరియు నాంగ్లభాషను గ్రహించు సామర్థ్య ముండియు నాభాషలో సుపక్వసింతులకు శక్తి చాలనివారు సాధారణముగ సభలందు శ్రోతలుగనే యుండుట తలస్థింతును; ఇట్టివారుకూడ జనసామాన్యములలోని వారే యని సాధారణముగ బొరబాటు పడు చుండును. పాలకులకు సంబంధించినట్టి కాని పాలకులకు సంబంధించినట్టి కాని, యార్థిక సాంఘిక రాజకీయ విషయముల గురించి జరుగు బహిరంగద్యములలో దేనినైన నిలకింపుడు; అన్నిటియందును ఈ విభాగభిప్రాయ ముండియే యున్నది. అటు కాకుండిన, ఆమరణనాయకత్వము వహించి యుండు మన నాయకు లెన్నడైన నేవిషయమును గురించి యైన పల్కె సంఖ్యాకులకు విద్యావంతుల యెదుటనే కాక జన సామాన్య లకు గూడ ఉపన్యాసములిచ్చి యుండవలెను. ఈ పెద్దలలో నెవరైన ప్రజాపిత విషయములకొచ్చి దేశభాషలో జరిపించి యవస్యాసము వీయనేర్చరా? ఇంగ్లీషు నెరుగని వారందరను జనసామాన్యమును పేరనే వ్యవహరింప బడుచున్నారు. రాజకీయ వ్యవహార వృష్టిని యింతకంటె గొప్ప పౌరభావేదన నుండునా? సార్వభౌమిక కాసనసభలకును, స్థానిక కాసన సభలకును, ముగిసి సాలిటికకును, జిల్లాతాలుకా బోర్డులకును బ్రతినిధులను నియోగించునట్టి ముఖ్యులే కాక, సంపన్నులును అనుభవశాలురు నైయుండి స్థానికసంవత్సరములకు వాగుగ నెరిగి విశేషముగ బలకుబడి కలిగి యుండునట్టి భూస్వాములను వణిపిచో జనులుగుడు, ఇంగ్లీషు తెలియని జనసామాన్య మనబక వారిలోనే కేళియున్నామను సంకల్పిని మరచియున్నారు నిజము ముగ్ధి సాక్షాత్తులు మున్నగు స్థానిక స్వపరపాలనము లన్నిటికని

ముఖ్యాధికారులుగ నుండువారు వీరే వీరినే జనసామాన్యముని టిలమును, యిదివరలో అత్యున్నత నాయక, యింకను ఉపేక్షించుచునేయున్నారు. యుక్తాయుక్త మాలాచింపక, ఆంగ్లభాషాభాషము లేనిమాత్రమున వీరిని రాజకీయోద్యమములలో జేర్చుకొనకున్నారు. దీనికి ఫలముగ, కార్యాధికులుగ నుండువారిని దాటి రాజకీయోద్యోగమున లేవ్వయు జనసామాన్యమున వ్యాపింప బాలకున్నవి. సంఖ్యాబలమును, ప్రజాంగీకారమును, ధనసహాయమునలేక యెట్టిరాజకీయోద్యోగమున దేశోద్ధారణ కార్యమందు జయప్రదముగ నుండవోవదు. మన రాజకీయములం దీనితొంతమును మననాయకు లింతకు బాలముందుగనే యెరిగి యుండవలసివది.

ఇండియాలో యధార్థముగ బ్రజలెవరై యున్నారో, లేక యెవరై యుండవలెనో యను విషయమున సరియగు నభిప్రాయములకల వారగుదురని, జన బాహ్యమునకు గల కష్టములను గాని యభిప్రాయములను గాని దొరతనమువారికి నివేదించు స్వాతంత్ర్య మెవ్వరికో యొక్కరికిమాత్రము ప్రత్యేకముగ నుండగూడదనుట యంతయుఖ్యమో మలభముగ నెరుగనగును. భూస్వాములను వణిజాలును (వారివారి స్థితిగతులెట్లున్నను) ఈ స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండుటకు సమానమైన హక్కులేనివారా? రెండు కారణముల వలన, యీ ప్రశ్నమున కిచ్చును తేరము మనదేశపు ప్రస్తుతస్థితిని బట్టి యత్యంత ముఖ్యమైయున్నది. అందు మొదటిది; జనసంఖ్య యందు దధికాంశ మైయుండి వణిజులను భూస్వాము లాదిగాగల యీ ఇంగ్లీషు తెలియనివారలే ప్రతిభి నియాయకులై యుండుటచే, ఎట్టిప్రాతినిధ్య సంస్థాపనలకైన బునాదియై యున్నారు. రెండవది; నిజరూపమున బ్రజాభిప్రాయమును దాని యావద్బలముతోను దొరతనమువారికి మనము కనుపరచగలిగియుండవలెను. అప్పుడు మాత్రమే తమప్రయత్నములకు జయముకలుగనని మననాయకు లనుకొనవచ్చును. కావున జనులయందు దధికాంశముగ నుండువారిని దేశహితోద్యమముల నుండి వేలిజేయకుండుట దేశోద్ధరణ కార్యమునకు బాలము ఖ్యమై యున్నది. జ్ఞానమును బలుకుబడియు గలవారికి బ్రోత్సాహమిచ్చి, ప్రజానాయకులుగ నుండుటలను ముఖ్యముగదేశభాషలలో ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించు స్వాతంత్ర్యమును సుమోగించుకొనునట్లును జేయటం యవసరము.

సరస్వతి.

తృతీయ ప్రకరణము.

రామగోపాలునింట సరస్వతి కారు నెలలు గడచెను. సరస్వతి విద్యావిషయమున రాజేశ్వరి రామగోపాలునితో బంతుము బూసెను. క్రమముగా నది వివాహవిషయము దాక బ్రసరించెను. సరస్వతిని దమ కుమారునికి బెండ్లి చేసినచో నామె యెడ దనకు గల బాధ్యత యధిక మగుననియు నప్పుడామె విద్యాబుద్ధులయందు బోక్త్యము పుచ్చుకొని తనయధికారమును బూర్ణముగ జేర్చించు కొనవచ్చుననియు రాజేశ్వరి తలంపు. సరస్వతి విద్యావిషయము వచ్చినప్పుడెల్ల నూరివారి బిడ్డతోలి నీకేయని రామగోపాలు డనుచుండుటయే దీనికి మూలము. సరస్వతి సంపన్నురాలగుట మరియు కారణము. రామగోపాలునకు బాల్యవివాహముల యందెంతమాత్రమును నిష్ఠములేదు. అయినను సరస్వతి విషయము వచ్చినప్పుడెల్ల రాజేశ్వరి యామెపరిణయప్రసంగములలోనికిదింపుచుండును. అప్రశంసవచ్చినప్పుడెల్ల “మనపిల్లలొకను జన్మిల్లలు. ఇది చదువుకొనవలసిన ప్రాయముగాని సంసారము చేయవలసిన వయస్సు కాదుకదా! యుక్తవయస్సు వచ్చునప్పటికి వారికి మనము కల్యాణము చేయలేక పోము. ఇప్పుడేమి లొందర వచ్చినది?” అని గంభీరముగా బ్రతుకైతర మిచ్చువాడు; కాని తన యభిప్రాయ మిట్టిదని యెప్పుడును జెప్పనాడు కాదు. అతనికి చగస్వతిని దన సుతునకిచ్చి బెండ్లిచేయు తలంపు కలదో లేదో యితరుల కెవ్వరికిని దెలియదు.

రాజేశ్వరి పట్టిన పట్టును విడుచునది కాదు. ఎవరెంత చెప్పినను వినునదియును గాదు. మంచియైనను జెడ్డయినను దనపంతుము సాగి తీరవలసివడి. తలచినపని సాగుదాక నామెకు నిద్రపట్టదు. ప్రసాదినమును బిడ్డల వివాహము విషయమై రామగోపాలుని వేధించుచుండెను. అత డెందాక సహించగలడు? ఇంటిలోనిపోరు భరింప నెవ్వరితరము? రామగోపాలుగు భార్యతోను పడలేక విసిగి వేసారిపోయెను. బాల్య వివాహము లందధానములు సుమీ! అనివేవతి యగు బలమాటలు పాటించి తాలిమి గొలుపొయెదపు సుమీ!

పదిలముసుమీ! అని పడేపడే బోధించుంతరాత్మ బోధలొక మూలను నదేవిధమున సుయ మొదవినపుడెల్ల హితోపదేశ ముచేయు నవిన సంస్కర్తల హితబోధ లొకమూలను నదే పనిగా జేవినిలు గట్టుకొని సారెసారెకు యరస్వతి తర్కాలంకారుల పెండ్లి ప్రసంగములు దెచ్చి త్వగకెట్లు భార్యకొద్దో ద్రేకంబులగు బోధ లొకమూలను నాతనిని గలంచి, దోల యమాన మానసుని జేసెను.

పడతులయొద్ద మగవారు కానిసీలని చెప్పిన సుకవి నూకై సత్యమునకు దూరముకానేరదు. రామగోపాలు డిట్టి యాంధోళనసమయమున నేమిచేయవలయునో తోచక ముగ్ధుడై యుండెను. అట్టి సమయమున రాజేశ్వరి తనవండ్రిని విలిపించి సీతిగతులన్నియు దెలిపి యల్లునికి మామచేతగూడ దనయన్న మున కియ్యకొనుమని యుపదేశము చేయించెను రామగోపాలు డే నేకవిషయములయందు మామగారి యభిప్రాయములతో నేకీభవింపకున్నను నాయనయెడల భక్తి తాత్పర్యములు గలవాడగుటచేతను సహజముగా బెద్దలయందు గౌరవము గలవాడగుటచేతను నాయనమాట కెదిరించి యేమియు బలుకలేక పోయెను. రాజేశ్వరికోరిక నెరవేరెను.

పెండ్లిపన్నలు శ్రీధ్రముగా జరుగుచుండెను శుభముహూర్తము నిశ్చయంపబడెను. రామగోపాలు ని మిత్రులగు నవిన సంస్కర్త లతని ననేక విధముల నిందింప మొదలిడిరి. రామగోపాలు డెవ్వరేమన్నను మారు పలుకక విమోహితునివలె నుండెను. అతని మతి చెదరిపోయినదని స్నేహితు లనుకొనిరి. కొందఱతడు దాలాదాసు డయ్యోనని యధిక్షేపించిరి. మఱికోందఱు స్థిరచిత్తుడు కాడనిరి చంచల చిత్తుడై యెనను మా యల్లుడు మంచివాడుగాని మూర్ఖుడు కాడని యత్తమామలును, ఘోరటమొదట నేమన్నను దనమగడు చివరకు తనమాట కడుగుదాటడని రాజేశ్వరియు, సంతసించిరి.

సుముహూర్తము సమీపించెను. రామగోపాలుని వెత్తనముగాని యంగీకారముగాని యిసుమంతయు లేకయే యెల్ల పనులును నడచుచుండెను. రాజేశ్వరి తండ్రి యామె యిట్లును వచ్చినట్లెల్ల వెచ్చ నెట్టుచుండెను. బంధువు లందఱిత్తోపాలు శోభన దేవతలను రావించబడిరి. భజంత్రీలు బాణసంచాలు నిప్పపయ్యెను. బ్రాహ్మణులు భట్టులు పాటకులు పాటకులును విచ్చేసిరి. ఎదురుకొల్లు సన్నాహమును నూరేగింపు మహా త్వనమును నడచెను. పిమ్మట నిర్ణీత శుభముహూర్తమున వివాహము యథాయోగ్యముగా బ్రవర్తిల్లెను. మూడవనాడు గొప్ప నడవ్వు జరిగెను. బ్రాహ్మణుల కనేకులకు కాలునలును వలువలును సువర్ణములును బంచికెట్టబడెను పెండ్లియందు జరుగ వలసిన మిగుల తొంబూలములు నప్పగింపలు దండాడింపులు సహితము సుమస్తాచారములను లోపము లేకుండనే నాటి కానాడు క్రమముగా నడుపబడెను పెండ్లి యెరుదినములును జరిగిన యన్న దానమునకు మేరయే లేద రామగోపాలుని క్రింద మిన్ను ముట్టి తొండవమాడు చుండెను ఇంత యెనను నాతనియాత్మ కెంతమాత్రమును సంసరములేకపోయెను.

ఈ వివాహమునందు జరిగిన వన్నయు రామగోపాలుని యభిప్రాయములకు వ్యతిరేక కార్యములే మొదటిది వివాహమే బాల్యవివాహము. రెండవది యూరేగింపు మహా త్వనము. పండలి పామర వివేచన లేకుండ జరిగిన నడవ్వు, బోగము మేళములు బాణసంచాలు మొదలగు వారికై చేసిన యతికర్యమును, ధౌత్యాపాత్ర పరీక్షలేని యన్నదానము, పసిల్లలకు మిగుల తొంబూలములు, నప్పగింపలు, శివములలేని ఘటధరుల వికట నాట్యములతో వియ్యములందు దండాడింపులు, కలహాయధ్వమలదాక బ్రవర్తిల్లు వసంతివైభవము, ఒకటా? రెండూ? ఒకదానికంటె నొకటి యారనిని విలసావకుని జేయుటకే సాయములయ్యెను. రామగోపాలు డివి యన్నియు జూచివిగ్నిమైతెంది వేదురెత్తినవాని విధమున నేమియును దోచకమాచుచుండెను. పెండ్లి పరసమాప్తి యయ్యెను చుట్టు పక్కము లేవరియిండ్లకు వారు పోయిరి. స్వాగత గొప్పనేరము చేసినవానివలె బ్రజలమై బ్రవర్తన జూడబోయిన బానికి వచ్చుట మామకొనెను. స్వాగత విచారమానక మగు దలమెత్తి మనుపటివలె. సంగ్రహముగ సంభాషణము ముగించు మొగముతో నెం మెవరి పేరుచెప్పిన ప్రాణములేని వచ్చెడిదో చుంకును. పసి మెవరి ముదయించెడిదో వారిని జూచిన యెవరిపేరు ఇసుంకలుముగా దోచెను. వారికొ భాషించుట నిపుడు ప్రాయముగ నుండెను. రాజేశ్వరిహృదయ తాపము మరణ ప్రాంత కాంతించెనుటకు సంశయములేదు. కైకవా మాత్రము క్రమ నవీనదంపతుల యభిప్రాయ మీ వివాహ పథ యందు నెట్లుండో తెలిసికొనుటకు మనకిప్పుడు, విషయమున నేమి లాభమును లేదు లేదు. తెలిసి

ముదుసూరు తైల కష్టములు

కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరువారి కొకవిన్నపము.

కుందేరు కాలన పట్టణదాది మా గ్రామభూమి లీకా లువ తెరచినవెంటనే, బావులకింద వెంచబడిన నారువలన సాగులు చేయబడు చుండెడివి. ఈ కుందేరుకాలననుంచి కాటూరునొద్ద నొకపెద్ద స్థానము యేర్పడి అక్కడినుంచి బావున పూడి ఛానల్ అను పేరునొక కాలువ యేర్పడినది. ఈకాలు వలో నేమాత్రమునీరును పారుదల కాగల పల్లపు భూములను పూర్వమునుంచి కాలన తెరచిన వెంటనే సాగులు చేయబడు చుండెడివి. ఏ. బి. క్లాసుల నిర్ధారణ వచ్చినదాది వైచెప్పబడిన కుందేరుకాలనక్రింద భూము లన్నియును, బావునపూడి కాలువక్రింద కొన్ని భూములును, ఏ. క్లాసు తరణములో సాగు చేసికొనుటకు డెల్టావారివలన కృష్ణాజిల్లా నెజటిలలో, సాగు లకు పూర్వమే, కొన్ని సంవత్సరములవరకు ప్రచురపరచియుండిరి ఆయా సంవత్సరములందు ఆయాతరణములందే పూర్వము వలెనే సాగులు చేసికొనుచుండెడివారము.

ఏకారణముచేతనో మామూలుగా ఏ. క్లాసుగానుండు సదరు భూములను 1911 వ సంవత్సరములో బి. క్లాసుగా చేర్చుట తటస్థమాయెను. ఇది కడుంగడు విచారము. కాని ప్రజలయొక్క మొరలను వైచెప్పకారలెట్లలో ఆలకించి యా ఏ. క్లాసు తరణములోనే ఆసంవత్సరమందు సాగుదలకు నుత్తరవుచిచ్చియుండిరి. సాగులుకూడ వెంటనే జరిగెను. ఇక 1912 సంవత్సరమును గురించి విచారించునపు కుందేరు ఛానల్ క్రింద నున్న భూములను మాత్రమే ఏ. క్లాసు లో చేర్చి క్లాసు కేజిటిఫికేషన్ చేసినారుగాని బావునపూడి ఛానల్ క్రింద నున్న కొన్ని పల్లపుభూములు, కడకు వేసవిలో త్రాగుటకు సయితము నీరు సఫలించేయగలవి, ఈ డెల్టా వారి ఆలోచనలలోనికి రాకుండుట కడుకోవలసియును. అయి నప్పటికి ఒకానొక విధముగు కరుణను డెల్టావారు మాపుర జనులమీదను మాచాడున భూములమీదను పారవైచి మా వందనములకు బాత్రులైరి. ఆపేతువువలన సదరు భూము లకు ఏ. క్లాసు కాలమునందే సాగులుచేసి కొంటిమి. 1913 సంవత్సరమునందు మాకును మా భూములకును తిరిగి 1911 వ సంవత్సరము గలియే పట్టినది. అయ్యో! ఎట్టిదరవన నాటిదై, కాని యీ గ్రహణకాలము వెంటనే తొలగింపబడినందున, సదరు భూములను తిరిగి యీ సంవత్సరమందుకూడ ఏ. క్లాసు తరణమునందే సాగులు చేసికొన గలిగితిమి.

1914 సంవత్సరపు ఇక్కట్లలను గురించి వివరించుచు మన్న మాటలు చాలవు. మేము విద్యావిహీనుల మగుటవలన మామూలుగానే, మండువేసవి కాలములో బావులను త్రవ్వ వ్యయ ప్రయాసలకు వెనుదీయక మా నారుమళ్లయందు విత్తన ములను చల్లి నారులను వెంచి సిద్ధముచేసికొంటిమి. ఈ సంవ త్సరమందేమో గాని కాలవలు సకాలమునకు తెరువబడక ఆ లస్యముగా తెరువబడినవి. అయినను మా గ్రామమున కిరుప్రక్కల వైచెప్పబడిన రెండు పెద్దపంటకాలువ లున్నప్పటికిని, ఆ కాలువలు వెల్లువలై ప్రవహించుచున్నప్ప టికిని మా భూములను మేము సాగు చేసికొన గూడదని డెల్టావారి ప్రకటనల నిటీవలన విని మామూలు పద్ధతిని డెల్టా యుద్యోగిగల యెద్దకు మాపుర జనులు సంఘములు సంఘములుగా పరుగిడ జొచ్చిరి. ఆవివ రిమును క్లుప్తముగా వివరించెను. ప్రథమమున వోవర్ సీయరు మొదలు ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీయరు వరకు వాగ్రూపకము నను వ్రాత మూలమునను మా దురవస్థలను న్యాయవాదుల మూలమున విన్నవించుకొని మేము వెంచి సిద్ధము చేసిన నాగు కట్టలను కనుపరచు కొంటిమి. కాని ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీయరు దొరవారు బందరుపురకు కామలోనుండి మాన్యాయవాదులవలన మామొర లాలకించి నీరులేదనియు, కృష్ణలో 11 అడుగులనీరు వచ్చినపుడు మీ భూములను సాగుచేసి కొనుటకు నుత్తర్య లిచ్చెదమని వాగ్దా నము చేసియున్నారు. వారి మకామును వెంటనే బెజవాడ పురమునకు మార్చుకొనిరి. మేమును బెజవాడతేరి కృష్ణయెప్పు డు 11 అడుగులు వచ్చునాయని భగవంతుని గురించి ప్రార్థించుచుంటిమి. మా అద్వైతశ్రమచేత రెండుమాడుదినములలోనే కృష్ణలో 11 అడుగులు నీరు కానవచ్చెను. ఆనీరును చూచిన పక్షదు దొరవారి వాగ్దానములు జ్ఞాపకమునకు వచ్చి మాసం తోషమునకు మేరలేకయుండెను. అంతట మేము 2వ జూలయిలేదని న్యాయ వాదుల వెంటపెట్టుకొని మా మొరలను దొరవారికి నివేదించితిమి కాని ధొరవారి

వాగ్దానములు వ్యర్థములై యింకను హెచ్చునీరు వచ్చినగాని మిగిలిన లాభాచలకు లేబడవని చెప్పిరి. ఈసందర్భము యీ ముదుసూరుగ్రామతైల బాధలకు మిలియే లేదు. ఈసం వత్సరమువెంచి సిద్ధముచేసికొనిన నీరు చొప్పువలె నెదిగి చెడి పోవుచున్నది. తాజాగా దున్ని తయారుచేసిన మట్టిలేనందున తిరిగి నారు వెంచుకొనుట కవకాశము గానరావచ్చును. భూము లన్నియు దున్నబడి కొన్ని భూములు ఉరకవలనను, కొన్ని వెల్లువలనను తిడిసిపోయి అందలిసారము నిస్సారమైపోవు చున్నది. ప్రజల శాబంధము లుడగక డెల్టాఆధికారులవెంట అనుచరులవలె తిరుగ బ్రయత్నించగా డేరొయోజ్యోగిగల డక్కమాటయైనను జవాబుచెప్పకయే వాడవెంట ప్రెస్సుకొను చుండిరి. కృష్ణాయాస్టరన్ డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు దొరవారియెద్దకు ఎన్ని సార్లుపోయినను మా మొరలువారికి తెలి యక వారిమాటలమీద తేలియక వారు విసుగుజెంది జవాబు లచే బయటకు త్రోసివేయబడుచుంటిమి. న్యాయమంత్రివారి యొద్దకు న్యాయ వాదులను తీసికొని వెళ్లితిమి. కాని, న్యాయ వాదుల మాటలనుగూడ వారు వెడచెవిని బట్టినాగిరి. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమందు మన శాసన నిర్మాణసభయందు సభ్యులలో నొకరగు గౌరవనీయు లగు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులవారు తిమిదనము నిచ్చి కరుణార్ద్రహృదయముతో శ్రీకృష్ణా డి. కలెక్టరుదొర వారికి విన్నవించుకొవలసిదనిగా నలహా నిచ్చినారు. అటు విన్నవించుటకు యీ తేదీనే మా పురజనులు కొందరు కలె క్టరు ధొరవారియెద్దకు వెళ్లియుండిరి. ఇంతటనైనను శ్రీ కలె క్టరు ధొరవారును డెల్టా యుద్యోగిగలమును మాయం దను గ్రహచిత్తులై మేము చెప్పకొనెడి సంగతులనువిని, విచారించి, యీ సంవత్సరము మేము వెంచి తయారుచేసికొనిన 15 పది హేను పుట్టినారును బరిక్షించినారు. చెడిపోకుండునట్లును సాగులు వెంటనే జరుగునట్లును వృధాగా మురుగుకాలువకు పోవునీరు నుపయోగపరచు కొనునట్లును నుత్తరవు దయచే యింతురని నమ్ముచున్నాము—మదునూరు నివాసులు.

బాపట్ల వాదభూములు

రక్షణ నైస్యము.

(చంద్రమాళి చిదంబరరావు పంతులుగారు.)

బాపట్లకు సమీపముగా నిసుకవంప ప్రదేశమున కంటి చిరకాలమునుండి నిస్సారమై జలమయమై పల్లమై వాదయను పేరుగల యొక యూసరక్షేత్రముండెను. ఈ భూమి కొలది కాలము క్రిందటివరకు నేస్యమున కనుకూలముగాక మురుగు పోవు సదుపాయము లేక, పంటనీరువచ్చు కాలువలు లేక నిరుపయోగముగా నుండెను. బాపట్లలోని వెక్కండ్రు జను లును బాపట్లకు సమీపముననున్న చిన్నచిన్న పల్లెలలో వసించు జనులందరును ముఖ్యముగా నలగాజునులనబడుచున్న నిమ్మ జాతి మనుజులును చిరకాలమునుండి నేటివరకు నవిచ్చిన్నమైన దుర్బర దర్జర నేవతాక్రాంతులై, దిన కూడును, కట్ట గుడ్డ యును లేక వేసంగికాలమున తాటిముంజలను, వానకాయన తాటిపండ్లను, తాటిపండ్లసముతో చేయబడు తాటిచాప యన బడు పదార్థమును కొన్ని దినములు తేగలను తిని యుదర పోషణ గావించుకొనుచుండుటవలనను, కొంతకాలము సమద్ర పరిసరాంతర్యమున దొరకు నీర, పుల్లరేగు, పేము, పాలమన్ను గు పండ్లచేత దేహపాతము నొందకుండ రక్షించుకొనుచుండుట వలనను, ఆటవిక కాఖానిబంధనల కాక్షయవలనను శరీర యాత్ర దుర్బలమై యూ సరక్షేత్రమైన వాద భూమి నేగి క్షయ తరము లేక శరీర్యముగా జేసికొని కాయకష్టపడి ధనవ్యయముచేసి క్రమక్రమముగా నవ్వుటి నిమోక్షిత దేశముల నను హించి నేస్యముచేయువారంబింది. వీరి కష్టములకు భగవంతుడు ఫల మొసంగవోయన నానాటికి న్నములు ఊడించి వాదభూములయందు నీరునిలచుట, తగ్గన, దొరతనము వారును నొకటి రెండు మురుగుకాలువలు త్రవ్వించి మురుగుపోవు సదుపాయము గావించిరి. వేల కొలది రయతుల కన్నము గల్గెనని యందరును సంతసించు చుండిరి. కల్యా నశిమమైన ప్రాణముల కించుక క్రమాంశములు గలిగి శరీర ములు కండవెట్టుటకు ప్రారంభించెను. సారలతో భూమిత్రవ్వ నేస్యముచేయు రహితులు దున్నుటకు నాగండ్లను ఎడ్లలను తక్కిన వ్యవసాయోప కరణములను కొన గలిగిరి. భూమియు ఫల్యాన్యుభ మయ్యెను. కృషితో నాస్తి దుష్కృత్యమ్ అను నీతి సాగ మెరుంగ జొచ్చిరి. దొరతనమువారు మా గ్రామీ యు తులకు మాత్రము శాశ్వతముగా భూమి నొసంగలేదు. కొంద రకు ప్రాజెక్టు పనులమీద మా గ్రామే సహానిచ్చిరి. కొం దరు వాదభూమి అనుపేరుతో రెండుగంగా త్రమే నేస్యము చేసి కొనచు న్న చెల్లించుచు భూమిని ఫలపంచుకొనుచు

న్నారు. ప్రాజెక్టు పనుల మీదగా నేమో న్నప్యముగా నిర్వచింపబడి యుండలేదు. పలువు రధికారుల పలు విధములుగా నర్థములు నచార్థములు చేయుచున్నారు. దొరతనమువారి కెప్పుడెందుకు కావలసి వచ్చినను కంపెక్ట్ కేషనీయకనే మరల నాభూమిని తీసికొను హక్కు గలిగియుండుటచే ప్రాజెక్టు పనులని కొందరు చెప్పుచున్నారు. అట్టి పనులుండుటచే రయతుకు నష్టకము లేక భూమి సారవంతముగా చేయుటకు ప్రయత్నిములు చేయ బాలడు. కావున మామూలు భూముల మంజూరులయందు ర యితులకు గలుగు హక్కులను వీనికిని నొసగవలయునని రయి తులు మొరకెట్లుకొనుచున్నారు. శివాయ జమగా నేస్యము చే యు రహితులు తమకు శాశ్వతముగా భూమి దయచేయుడని దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఇట్టి నీతిలోని ఫలితమే పుట్టయన్నట్లు వీరరయతుల నోటికడ్డము రక్షణనైస్యము వారువచ్చిరి. రక్షణనైస్యము వారు దేశోపకామనకే పాటుపడు చున్నారనుట తాస్తవమే. వీరు నిమ్మజాతుల నధరించి, దుర్బర వృత్తులే జీవనోపాధిగా నే ర్పూచుకొని జీవించుచు, జన ధనప్రాణహాని కరులగునెఱుకలు యానాదులు మున్నగు దుష్టజాతుల వారలను సన్న్యాసరుల గా నొనర్చి వారికి విద్యాబుద్ధిల నేర్పి గౌరవముగల వృత్తులం జొనిపి దేశసేవ జేయుటయే ప్రధానోద్దేశ్యముగా నుంచుకొని పంచేయు చున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని వారలప్రయ త్నము లీప్రాంతములమాత్రము సుఫలమొసంగుటకుమాత్రు జనుల ధనమునకును ప్రాణములకును భయమును నష్టమును గల్గించు చున్నదని వ్రాయుటకెంతయు విచారకరముగా నున్నది. మ ర్యాదగా భూమిదున్నకొని జీవించురయతుల కిష్టమువచ్చి రక్షణనైస్యమువారు వాదభూములను తాము దక్ఖాస్తునిద పొంది తమ నైస్యముచేత నేస్యముచేయించుటకు ప్రయత్నిములు చేయుచున్నారు. భేతపూడియను గ్రామమునకు సమీపముగా ఈనెనొక కిలరము నేర్పరచి యీనైస్యమునంతయును స్వాధ పరిత్యాగులకు కొందరు దొరలయధీనము చేసినారు. నైస్యముధి కముగా నున్నది. నేనానాయకులు కొలదిమంది మాత్రమేంల రు. ఈనైస్యమిదివరకు, చోరవృత్తియందారి లేకన, మహాధికలు. నేనానాయకులు సామ్యమును నీలినస్తనలుగా నున్నారు. నైస్యమునంగల యోధులింతవరకు శరీరకష్టమునకొచ్చి నేస్యము గాని మరియేయితర కాయకష్టమునుగాని చేసినవారుగారు. కావున వీరికివ్యధు భూమినినొసంగినను కృషీరలులగుటలేదు. బాపట్లమండి చికాలగ్రామముమధ్య ప్రయాణము చేయుటకు మాత్రము వీలులేక మార్గస్థులకు భీతావహమును గల్గించుచు న్నారు. బాపట్లలో చోరోషద్రవమింతకు మున్నెప్పడును విని యుండలేదు. ఈసంవత్సరమున సుమారు రెండుమాసముల కాల ములో నిరువదికంటె నెక్కువ దొరతనములు జరిగినవి. దీనికి కారణము స్వప్రముగా గనుపడుచున్నది. కొన్ని వేల మాదిగల యీ చోరుల గుంపులు రాత్రులయందు కాపుదలచేసి యాపుట కెందరో రక్షక భటులు కావలసి యుండగా నొకరైనను వీరి సంచారమును నాపుటకు లేరు. రక్షణ సేనాధికారులు తమ నైస్యమువై రక్షక భటులనుంచిన తమ కనమానమని తలంకురట, తమ స్వాధీనములోనికి వచ్చిన తోడనే యుగ్గుచాలతో నలవడిన చోర వృత్తి నీ చోరజాతి వారు మానుదురు గాబోలు! సహజమై చిరకాలాధ్యస్తమైన దుష్ప్రవర్తన నొక్కసారి పోగొట్టుటకు భగవంతునకే సాగ్న ముకాదు ఈ నైస్యాధికారుల కెట్లు సాగ్యమగును? ఈచోర హతకుల గుంపు మున్ను పోలీసువారి పరీక్షలకును బాత్రులకు లోనై యుండుటవలన విచ్ఛలవిడిగా తమ యిచ్చురచ్చివట్లు సంపదించుట కించుక జంతుమండెడివారు. ఇప్పుడా కీతి పోయి మార్గస్థులను గొట్టియు బాపట్లమున్నగు సమీప గ్రామ ములలో రాత్రులయందు కన్నముల వేసియు ధయంకరముగా సంపదించుచు తెల్లవారు సమయమునకు కిరీటము చేరుచుండు టచే రక్షణ నైస్యాధికారులు తమ సుబోధచేత నైస్యమంత యు స్వాధిగ వృత్తి నవలంబించుచున్నారని యుద్వికొన్నరు చు సంతసించుచున్నారు. వెన్నెల రాత్రులయందు సయితము బాపట్లలో కన్నములు పడుచున్నవి. కొలది మంది పోలీసు వారె మి చేయ గలరు? రక్షణ నైస్యము చేసిన యీచోరుల గుంపువై కాపుదలకు రక్షకభటుల నియోగించని లోప మా రక్షక కాఖానికారులదే యని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. ఇట్టి యీచోరుల గుంపునవై వీరరయతుల నోటికడ అన్నముదీసి వేయుటయును, వాదభూములకు రక్ష ణనైస్యమువారి కిచ్చుటయును, న్యాయముకాదు. అట్టిచుట్ట వలన సమీప గ్రామములలోనున్న వీరరయతులకు కష్టమును, చోరులగుంపు పాటుపడి పనిచేయువారు సంపదభూమిదీర నిలియుధాప్రకారముపూర్వకీతికివచ్చియు లనూనరక్షేత్రమగుట యను సంభవించును. ఈసందర్భమున నింకొక విషయము తెలుపవలసి యున్నది. ఈకిలరమును జనులు వివసించు గ్రామ ములకు దూరమున నిర్మించుటయును, వీరిని కాపుచేసి వీరి నిశాసంచారమునాపుట సారక్షుల నియమించుటయును మిక్కిల యవసరములే యెడల రక్షణ సేనాధికారులు ప్రజల దక్షప్రాణ యునుక కుత్సావాము కావలసి వచ్చును.

విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

ఇంగ్లండు స్వరాజ్యము.

లండను జూలై 8:—అల్ఫ్రెడులో పెద్దగొడగోళము జరుగుటకు సిద్ధముగ నున్నది. తుపాకుల ఎప్పుడు కాల్పునలె నని వాలంటీర్లు ఆశురతతో ఆడుగుచున్నారని నేడుటైముస్ పత్రికకు డెల్ ఫాస్టునుండి తెలియవచ్చినది.

సవరణ అంగీకరింపబడినది.

ఇంగ్లండు స్వరాజ్య పరిపాలనలో జేరక ప్రత్యేకముగ చుండు దేశమును లార్డులె స్ట్రెంట్లు పరిపాలనలో యుంచుటకు మారుగ స్ట్రెంట్ల కెటర్ల పరిపాలనలో యుంచిన బాగుండునని మిడికోటను ప్రభువు గారి క సవరణను చెప్పిరి. ఈ సవరణను క్రాప్రభువుగారు అంగీకరించినారు. ఇంగ్లండు పార్లమెంటులో ఇదివరకు ఇంగ్లండుదేశము పక్షముగ సభ్యులుగ నున్న వారి సంఖ్యను 28 దింటికి తగ్గింపవలసిన దని ఆల్డైను ప్రభువుగారి క సవరణను చెప్పిరి. ఇదిగూడ అంగీకరింప బడినది. సవరణలను గూర్చి గవర్నమెంటువారు కామన్స్ సభలో చేయవలసిన కీర్తనలను ప్రతిపక్షము వారి తెలుపవలయును. తెలుపుకల వరకు సవరణ బిల్లును న్యాయుచేయరాదు. తెలుపకుండ స్వాధీను చేయు పక్షమున దేశములో రక్తప్రాసము సంభవించును. రక్తప్రాసమునకు గవర్నమెంటు గారు తీరవాదులు కావలసి వచ్చును.

అల్ఫ్రెడును ప్రత్యేకించుట.

ఇంగ్లండు స్వరాజ్య పరిపాలనలో జేరుటకు అంగీకరించు కొంటున్న స్వరాజ్య పరిపాలనలో జేర్చవలసినదయు, అంగీకరింపని కొంటిలను జేర్చవలసినదయు, సవరణ బిల్లులో వ్రాసి యుండెను. ఈ నియమమును నేడు ప్రభువుల సభవారు తీసి వేసినారు. ఇంగ్లండుకు స్వరాజ్య మిచ్చుచున్నారని! ఇంగ్లండు దేశములోనున్న అల్ఫ్రెడుకు కూడ ప్రత్యేకముగ స్వరాజ్యమును యిచ్చవలసినదని మేకడోనెలు ప్రభువు ఒక సవరణను తెచ్చెను ఈ సవరణ ప్రకాశము జరుగుట సాధ్యముకాదని సభవారు దీనిని నిరాకరించినారు. ఇన్ని సంవత్సరములను నియమము లేకుండ అల్ఫ్రెడును ప్రత్యేకముగ నుంచవలసినదని గవర్నడరు ప్రభువు తెచ్చిన తీర్మానమునకు 138 మంది అనుకూలముగను, 89 మంది మాత్రము ప్రతికూలముగను ఓట్లు వచ్చిరి కాబట్టి సభవారి సవరణను అంగీకరించినారు.

అక్టోబరు గారి భయము.

లండను జూలై 9:—విదేశీ వ్యవహారములను జూరుగుండు గార్లమెంటు అండరు పెక్రెటేయగు ఆక్లాండుగారు హంటిం రెండవలో మాట్లాడుచు, ఇట్లుచెప్పిరి:—అల్ఫ్రెడు వారు యుద్ధమునకు సిద్ధుగుచున్నారు. గవర్నమెంటువారి నియమములో కమలు మూసికొనియున్నారు. అల్ఫ్రెడు వ్యవహారమును శాంతముగ పరిష్కరింప వలయునను ప్రయత్నములు, జరుగుటలేదు. పరిష్కారము చేయుటకు ప్రయత్నములు భయమై, గవర్నమెంటువారిని అల్ఫ్రెడువారు ఢిక్కరించు పక్షమున, పర్యవసానమే మైననుసర! యుద్ధముజరిగి తీరును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు.

చేపుటాను జూలై 7:—దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల వ్యవహారమును పరిష్కరింపుట కొక కమిషను ఏర్పడి విచారణ జరిగిన సంగతి అందరికి తెలియును. ఈ కమిషను వారిచ్చిన సలహాల నన్నిటిని దొరతనమువారు అంగీకరించెను. బానిసయుల కష్టనివారణ బిల్లులో కమిషనువారి సలహాలన్నియు జేర్చబడియుండలేదు. లేకపోయినను దొరతనమువారు సలహాలన్నిటిని అవలంబింతురని, గంధిగారిని దొరతనము వారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వముల వలన తెలియ వచ్చుచున్న మేము అవలంబించు పద్ధతుల వలన భారతీయుల వ్యవహారము సంపూర్ణముగ పరిష్కారముగననియు, ఈవిషయమును భారతీయులు నిస్సంశయముగ అంగీకరింపుచురనియు నమ్ముచున్నామని దొరతనమువారు గంధిగారికి వ్రాసెరి. దాని నై గంధిగారు జవాబులో ఈ కిందివిధమున వ్రాసినారు:—బిలుస్సానుకుతోడనే సాత్వికనిగోళక పోరాటము, ఈవ్యవహార పరిష్కారమును గూర్చిన ఉత్తరప్రభుత్వములు ముగిపునకు వచ్చును బిల్లునందలి కొన్ని స్వల్పవిషయములు కొంతమంది భారతీయులకు అప్రీతి కలిగించినవి. కాని నేనువారిని తృప్తి పరుపబాలను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నివసింపుచున్న భారతీయులకు శిశువులకు పౌరస్వామ్యము లిచ్చువరకు భారతీయులు సంపూర్ణతృప్తి కెందరు. యూరోపియనులు భారతీయులకు పరిపూర్ణ పౌరస్వామ్యము లిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల వ్యవహారమును గవర్నమెంటు వారు మంచిస్నేహభావముతో పరిష్కరించినారు. ముందు గూడ యిట్టిస్నేహమునే జాతుమధుడు పక్షమున భారతీయులు

లు దొరతనమువారికి కష్టములు కలిగింపక కాంక్షుగ నీ వింపుదురు

ఇండియాకొన్నిలుబిల్లు.

లండను జూలై 8:—ఇండియా కొన్నిలుబిల్లును ప్రభువుల సభవారు నిరాకరించిరి? దీనిపై వెనుమనిస్తరు గజెట్ అనుపత్రిక ఇట్లువ్రాసినది:—ప్రభువులసభవారు ఇండియా కొన్నిలుబిల్లును దౌర్జన్యముచేసి నిరాకరించినారు. ఇది కేవలము అవసర మగునని.

పాల్ మూల్ గజెట్

పాల్ మూల్ గజెట్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ప్రభువుల సభవారు కొన్నిలుబిల్లును నిరాకరించుటవలన, ఇండియాకు సంబంధించిన వ్యవహారములను పీలగునంతవరకు ప్రతిపక్షమువారితో ఆలోచించి పరిష్కరింపు చుండవలయునను సంకల్పి ఇంగ్లండు దొరతనమువారు గ్రహింపుట కవకాశము కలిగినది. ప్రభువులు నిరాకరించుటవలన రెండు పార్టీలుకలసి బిల్లులో కొన్ని మార్పులుచేసి రాజీగ పరిష్కరించుకొందురని నమ్ముచున్నాము.

మైముస్పత్రిక.

లండను మైముస్పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—తుంటరి మైనట్టియు, విష్ణువరమైనట్టియు ఇండియా కొన్నిలుబిల్లును ప్రభువులు నిరాకరించి, ఇండియా ప్రజల అభిప్రాయముతో ఏకీభవించినారు. వెంటనే సవరణబిల్లును తయారు చేయవలయును. గవర్నమెంటువారు అపజయ పరంపరచే ఇట్లు, నటు ఊగులా లాడుచున్నారని ఎవరు గ్రహింప బాలరు? ప్రభువుల శాంతవచనములు వివరమున అపాయము కలుగునని తెలిసియు, శిశువుగుటకు సిద్ధముగనున్న ఏ మంత్రి వర్గము, అట్టి అపాయములను ఎదుర్కొన గలదో మేము ఊహింపలేదు కున్నాము.

డోల్ విచ్చి సమ్మె

లండను జూలై 8:—డోల్ విచ్చి మందుగిడ్డంగిలో పని చేయు వానితోకనిని పనిలోనుండి తొలగించిరి. పనిలోనుండి తొలగించిన వారిని, సమ్మెకట్టిన వారినందరను పనిలో జేర్చు కొందుమని గవర్నమెంటువారు చెప్పినారు. సమ్మెకట్టిన వారుమీటింగుచేసి గవర్నమెంటువారి సలహాను అంగీకరించి నారు. ఈ సమ్మెగుగూర్చి విచారణ జరుగును. విచారణలో ఏవిధముగు పర్యవసానము తేలినను, ఎవరును క్షీంపబడరు. అసలు యీసమ్మె ఒక కట్టడమునుగూర్చి వచ్చినది. ఆకట్టడముయొక్క పునాదులకు పూర్తికాలేదు. అది గిడ్డంగి కూలీలచే పూర్తి చేయంపబడును. గురువారము వాడందరును పనిలో చేరవలయును. డోల్ విచ్చి పనివారు తిరిగి పనిలో ప్రవేశించుటకు సమ్మెలింపక పూర్వము పోర్టుగమత్తులోని నౌకానిర్మాణ శాలయందలి 60 మంది ఇంజనీయర్లు డోల్ విచ్చి వారికి సహాయముగ సమ్మెకట్టి పనిచాలించిరి.

నీటిగండము.

లండను జూలై 8:—లండను పట్టణమునందలి భేమునదిలో బోటు నెక్కి వెన్నెల రాత్రి విహరింపుచు నీటిలో పడి కొందరు చనిపోయినది యీనెల 4 వ తారీఖున తెలుపబడినది. ఈ మరణములను గూర్చి నేడు విచారణ జరిగినది. రట్ ల్యాండు ప్రభువు గారును, వారి భార్యయు, ఇంక కొందరు ప్రముఖులును వచ్చిరి. ఆరాత్రి బోటులో జల విహారము నకు జేర్చిన సంఘమునకు ఆస్పను ప్రాణముగ నుండెనని ఒక సాక్షి చెప్పినాడు. నీటిలోపడిన వారిని రక్షించుటకు చనిపోయిన నిుళెలు భార్య బిల్లులకు ధన సహాయము చేయబడునని వకలు చెప్పినాడు. నీటిలోపడిన వారిని రక్షించుటకు గమికన మిథెలును, కొంటులెన్ కెన్ డ్రాఫుల వైద్య సాహసములను పంచాయతీ సభికులు మెచ్చుకొనిరి. ఆకస్మిక మరణమని పంచాయతీ దారులు తీర్పుచెప్పినారు.

ఒకబోటు మరియొకదానిని ముంచుట.

టూలన్ జూలై 7:—యుద్ధనావలు ఆటునిటు విలాసముగ తిరుగు చుండగ ఒకటొకటిబోటు, సబ్ మెరైన్ అనుబోటును ముంచివేసినది. కళాగులు రక్షింపబడినారు.

మరణములు.

టూలన్ జూలై 8:—బోటు ఇటునటు తిరుగుచుండగ “కాలెసా”యును టార్పెడోబోటు “సిన్సు” అను సబ్ మెరైన్ బోటుకు కొట్టుకొనెను. ఇద్దరు ఉద్యోగులు గాలిబెబ్బలవలన చనిపోయినారు. ఒకడు కానరాలేదు.

వివర విట్టకలిగినది

“సిన్సు” అను సబ్ మెరైన్ నీటిని ప్రగూఢము చేయుచున్నందున కళాగులందరూ బోటువైభాగముగ, యుండిరి బోటు నీటిలోమునిగిపోవు చుండగ లోన వారుకూడ వైకి వచ్చిరి. వీరినందరిని దగ్గరయన్న యుద్ధనావలబోటు రక్షించినది. ఈవిషయము కలిగినప్పుడు సముద్రము అల్లకల్లోలముగ నుండెను.

శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులు

లండను జూలై 7:—కొందరు శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులవలె వలె దుండగులును, కొందరు శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులవలె శాంతపద్ధతులను, అవలంబింపక మధ్యస్థముగనుండు పద్ధతులను వలంబించి శ్రీస్వాతంత్ర్యమునకుగాను కృషిచేయు, ఉద్దేశముతో “యునై టెడ్ శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులు” అనుసంఘమును నూతనముగ స్థాపించినారు. ఈసంఘము కెలిక్కు దొరగారును, వారిభార్యయు సభ్యులుగచేరినారు. ఇంకను అనేకులు సభ్యులుగలరు.

బాంబులు దొరకుట

లండను జూలై 8:—బంబు కాసుజీయును గృహమువద్ద ఇద్దరు శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులు అగపడిరి. కాపలా బంట్లోతుడూచి. వారిలో ఒకశ్రీని పట్టుకొన్నాడు. ఆశ్రీ వద్ద బాంబులు దొరకెనవి.

ఇంగ్లండు - విదేశీ వ్యాపారము.

లండను జూలై 8:—ఇంగ్లండు దిగుమతి సరుకులలో జూనునెలలో 37477 పౌనుల విలువగల వరకు తగ్గినది. ఎగుమతిసరుకులలో 2963592 పౌనుల విలువగల సరుకు తగ్గినది. దిగుమతి సరుకులలో భోజన పదార్థములు, సానీయములు, సాగాకు 1331248 పౌనుల విలువగలవి తగ్గినవి. కలప 43, 8000 పౌనుల విలువగలవి తగ్గినవి. 1483359 పౌనుల విలువగల దూది. 369534 పౌనుల విలువగల ఉన్ని దిగుమతిలో హెచ్చినది. ఎగుమతులలో 807000 పౌనుల విలువగల ఇనుప వస్తువులు, 1510961 పౌనుల విలువగల గుడ్డులు, తగ్గినవి. 171473 పౌనులవిలువగల ఉన్ని గుడ్డలు హెచ్చుగా ఎగుమతి చేయబడినవి.

“కమాగటూమారు స్త్రీమరు”

లండను జూలై 8:—కమాగటూమారు స్త్రీమరు నిరసనను భారతీయులు తిరిగి హంకాంగుకు వెళ్ళుచునని చెప్పుచున్నారు. వారు కెనడా దొరతనము వారి ధనసహాయము చేయుమని వేడుకొనినారు. ఈస్త్రీమరులని జనులను, ఇంతవరకు 5000 పౌనులు ఖర్చుతయినవి. స్త్రీమరు హంకాంగులో యిటులేరక పూర్వమే, నేరు వేరికొన్న స్త్రీమరు ఇంగ్లండు దొరతనము వారికిని, కెనడా దొరతనము వారికిని తెలియను. తెలిసియు అప్పుడు ఎదురాడలేదని గురువత్తు సింగుగారు ఆదొరతనములను నిందింపు చున్నారు, వారముగోజులలోపుగ స్త్రీమరు యులుదేర నున్నది.

పాయిన్ కేరుగారు.

స్ట్రాకిన్ జూలై 7:—ఫ్రెంచిదేశమునకు వెళియెండు పాయిన్ కేరుగారు క్షియా శ్వాసాడి నేవిగూదేశములను దర్శించి వచ్చుటకు ఖర్చులకుగాను 16200 పౌనుల నిచ్చుటకు ఫ్రెంచి పార్లమెంటువారు అంగీకరించినారు.

సోమలిస్తుల కిరీధము.

పాయిన్ కేరుగారు పరదేశములను దర్శించుటకులన గహస్యముగ ఒడంబడిచి జరుగుట కవకాశములు కలుగును గాన 16200 పౌనులను శాంక్షుచేయుటకు పీలులేదని సోమలిస్తులు విరోధింపు చున్నారు.

అప్పులు.

ఇండియా దొరతనమువారు.

లండను జూలై 8:—ఇండియా దొరతనమువారికి అప్పుకావలసి యున్నది. ఈ అప్పుపత్రముల ధర ప్రస్తుతము నూటికి, నూరుమొదలుకొని 125 వరకున్నది.

యస్. ఎ. ఆర్. రైలువే.

వీరికి కావలసినఅప్పు మొత్తము, నిచ్చువారు ఇనకరకే కుదిరిరి.

ముల్లా దుండగము

ఏడెను జూలై:—ముల్లా, బుకమీదకు వాడివెళిన సంగతిని గూర్చి నిజానజములు తెలలేదు.

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

జూలై 8 — ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము పోయిన స్త్రీ వెన్నుగారు, వారి ఆదాయమును రాం లోడివివే నున్నాని ఒక అనుకూలమును వీరు చరిపోయినవారి యిప్పుడు తెలియజేయుచున్నాను. స్కాట్లండుదేశము లిద్దరును ఇంగ్లండ్ వాల్సురు ప్రాస్తువాద్దమున కిటరు

ఆయుధములను పట్టుకొనుట.

లండను జూలై 8:—లండను దరిలో 12 వందల పానుల విలువగల ఆయుధములు గవర్న మెంటువారు పట్టుకొనినారు. ఈ ఆయుధములు వెల్లెలలోపెట్టి, లోపల ఏమియు లేదని దిగుమతి చేయుచుండిరి.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

బక్కింగ్ హాము స్త్రీ వెన్నుకేసు

లిరువనంతపురము జూలై 8:— బక్కింగ్ హాము స్త్రీ వెన్ను కేసులో చేసిన ఆపిలు విచారణ నేడు తిరిగి ప్రారంభమయినది. రెండవ ఖయీదీయగు స్త్రీ వెన్ను అమ్మ పక్షమున నే. గోవిందపిళ్లెగారు తమ వాదమును తిరిగి ఆరంభించిరి. కొందరు పుస్తకవిరుద్ధమున సాక్ష్యము చూపుట వలన స్త్రీ వెన్ను అమ్మవారి నేరము నిలువదని వాదించిన తరువాత స్త్రీ వెన్ను అమ్మ వ్రాసిన ఉత్తరములలోని సంగతులను పరిశీలించి, వీరిద్దరు ఆక్రమ సంబంధమును నేరమును ధృవపరచుటలేదని దీనివలన కనపడి, న్యాయాధిపతి యీ ఆక్రమ సంబంధము నేరమునకు కారణముని చెప్పినందున యీ యంతయు గురించి చాల విపులముగ చర్చించిరి. స్త్రీ వెన్ను అమ్మ తన ఉద్దేశ్యముల ప్రేమ, అపేక్షమున్నగు ఉదాత్తభావములతో సామాన్యులగ స్త్రీలందున్నట్లుగానే యున్నదని చెప్పుచున్నారు. మానవాళిప్రాయమునుబట్టియు అనుభవమును బట్టియు నాలోచించినచో నిట్టి వర్తకలక్షి యిట్టి నేరముచేసియుండదని పిళ్లెగారు చెప్పిరి. వీరివాదము ముగియనప్పటికి నాలుగు గంటలయ్యెను. తరువాత దొరతనము పక్షమున వి. సుబ్బయ్యగారు వాదించుట కారంభించినారు. క్రిందికోర్టులో విచారణముగ నైన మరునాడే తీర్పు చెప్పబడినదనియు, ఈయొక్క యంతమే తీర్పు ఉపేక్షభావముతో చెప్పబడినదని తెలియజేయుచున్నదనియు, న్యాయమూర్తి సాక్ష్యమును పూర్తిగ విచారించి సమబద్ధిలో తీర్పు చెప్పలేదనియు, అందుచే నీతీర్పు యోగ్యమయినది కాదని నేరమును, గోవిందపిళ్లెగారు వాదించినదియు సుబ్బయ్యగారు చెప్పి ఇట్టి కేసులో త్వరగ తీర్పు చెప్పట న్యాయాధికారికి చాల క్లృప్తీయముగ నున్నదనియు, నందుచే సాక్ష్య విమర్శము తేకగాని తొందరపడిగాని తీర్పు చెప్పబడినదని చెప్పటకు వీలు లేదనియు, స్త్రీ వెన్ను మరణమునకు మూడే కారణము లున్నవనియు, ప్రమాదమువలన చనిపోలేదని కనుపరచుటకు ప్రయాసపడ నక్కరలేదనియు, ఆత్మహత్య కాదనియు, నరహత్య యని తాము రుజువుచేతుమనియు వాదించుచుండగా కోర్టు నిలుపుచేయబడెను.

మాననప్రపుదానా.

రంగూను జూలై 8:—పాఠశాల నష్టపుదానాను శుక్రవారము శనివారము తిరిగి ప్రారంభించుట కిదివర కేర్పరచబడినది. మూర్ఖాబనుగారు కేసు వదలు కొనినందున వాయిదా వేయుటకు కొన్నేలు, వాకారియా గార్లు నేడు న్యాయాధికారితో మనవి చేసిరి. దానిమీద కేసు జూలై 24, 25 తేదీలకు వాయిదా వేయబడినది.

రైలుకట్టలను గుఱుచేయుట

రంగూను (ఈ వి ఎస్ రైలువే) జూలై 8 — బేసానుదగ్గర పడినందు దాగుచేయబడి రాకపోకలు జరుగుచున్నది నిన్న సాయంకాల మేడుగంటలకు ఆస్సాము మెయిలు నగరవెళ్లెనది

చెట్టగొంగు రాజకీయహత్య

లంకా జూలై 9 — పోలీసు వారు కడచిన ఆది నారమునాడు నీలకాంత బట్లగారి యనువారిని యీహత్య సంబంధములో పట్టుకొని డక్కాలో ప్రచుంపబడు పత్రిక యొక్క వ్రాయుచున్నది నూకొద్దయ మగుననగా డక్కాయందు నవాబుపురగోధువాడ నుండి 105 సంబరు భోజన గృహమును పోగొనువాడు వెదకి నీలకాంతుని పట్టుకొనిరి వి ఎల్ పత్రికచుట్టపై నిరదేశికడకు కొద్దిలోపల క్రందటనే

చచ్చియుండెను ఇందుకీ కేసులయిన వచంద్ర సార్వభౌముని పుత్రికు చిట్టా గంగలలో పత్యవైవాహికలో నుపాధ్యాయుడగున్నాడు.

కలకత్తా హైకోర్టు

కలకత్తా జూలై 8:—హెచ్చి జోన్న, జీ జే హయ ము అవవాల్ల ఒకయిలు కట్టిరి ఇది గ్రాండులాజ్జ భవనము నానుకొని యున్నందున బంగారా ఫ్రీమేసన్సు ట్రస్టు సంఘమువారికిని వీరికిని రాయభారములు జరిగి మెసానికు సంఘమువారికి రెండు వేలయ్యై కొనుటకును, వెట్టుకొనిన ప్రతిద్వారమునకు సంవత్సరమునకు రూపాయ వంతున చెల్లించుటకును జోన్న, హయముగార్లు ఒడంబడిక వ్రాసియుచ్చిరి. కాని వీరి ప్రకారము చేయనందున హైకోర్టులో దావాచేయగా నేడు న్యాయమూర్తి ఇషాముగారు తీర్పుచెప్పి వాదుల కనుకూలముగ డిక్రీచేసిరి.

పత్నివియోగము.

లాహోరు జూలై 8:— హంసరాజుగారి భార్య మరణమునకు వ్యాఖ్యానముచేయుచు భారతీయ మహమ్మదీయ పత్రికలు, మరణానాన సమయమున బాలరాజు తన తల్లిని దర్శించుటకై యంగీకరించిన నెషన్సు జడ్జిగారిని క్లాఫింపుచున్నవి. బాలరాజును ప్రయాణములో తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనుటకు పోలీసువారు నిరాకరించినందున యీమె చివర కోరిక నెరవేరినది కాదని చింతిలుచున్నవి.

లాహోరు మాననప్రపుదానా.

లాహోరు జూలై 8:— పంజాబు సమాచార పత్రికాధిపతి మీదను, సంపాదకుని మీదను పండిత రాంభోజ దత్తుగారిక మాననప్రపు వ్యాఖ్యమును దాఖలుచేసిరి. దీని మీద ప్రతివాది దరఖాస్తుచేయగా 'దేశ' పత్రికచేసిన అప్పిలు తీర్మానముగవరకు ప్రస్తుతపు కేసులో చర్య జరుపకుండ నాపు చేయుటకు లాహోరు నెషన్సు జడ్జిగారు తీర్పు చేసినారు. 'దేశ' పత్రికలో ప్రకటించిన సంగతులే దీనిలోను ప్రకటించబడినవి. ఇప్పుడీ యుత్తరువును రద్దుచేయించవలయునని రాంభోజదత్తుగారు న్యాయమూర్తి చేమిగుగారి యెదుట దరఖాస్తు వెట్టగా, వ్యవహారము చివరకు వచ్చినప్పటిట్లు నిలుపుచేయుటక్రమమనియు, న్యాయాధికారులకు బదిలీ కావచ్చుననియు, నిందువలన కేసు తిరిగి ప్రారంభించవలసి వచ్చుననియు, మాననప్రపు దావాలో చర్య జరుగకుండ నాపహేదనియు నెలవిచ్చి వై యుత్తరువును రద్దుచేసినారు.

పడనమునిగి చనిపోవుట

సిమ్లా జూలై 8:— ఈమధ్య ఆరేబియా సముద్రములో పట్టిన తుపానువలన గొప్పవిపత్తు సంభవించినట్లు తెలియుచున్నది. మామూలు మెయిలుస్టీమరు రానందున జూను 27వ తేది భూక్ టపాలను నాటు పడనమీదవేసి ట్యూనానుండి రాజకీపంపిరి. దారిలో పడనమునిగిపోయి పదిమంది ప్రయాణీకులలోను 9 మందియు, మెయిలుగార్లును మృతిజేరిరి. 18 మెయిలుసంచులు పోయినవి.

ద్వారక స్టీమరు.

సిమ్లా జూలై 8:—ద్వారక ఆనుస్టీమరు కడచిన వారపు ఇంగ్లీషు టపాలను వేసికొని కరాచీకి బయలుదేరినది కాని తుపానులో చుక్కాను విరిగిపోయెను. ఈ టపాలను మరియొక స్టీమరుమీదకు మార్చుటకు వీలయినయెడల దాని మీద తీసికొని పోబడును. లేనియెడల మెల్లగ బొంబాయి కిడ్చుకొని వచ్చుచు ద్వారకరేవు చేరువరకు దానిమీదనే యుండవలసి యుండును

తరువాతి సమాచారము

బొంబయి జూలై 8 — పోరు బందరు సమాపమున ద్వారకస్టీమరు సురక్షితముగ లంగునవేసికొని యుండెనని ఇటీవల సమాచారము వలన తెలియుచున్నది మాక్సిన్నెను, మేకంజి కంపెనీవారు నేటిమధ్యాహ్నము బోండా అనుపడనము పంపుదురు వాయువుయనుకూలముగ నుండుచో, ప్రయాణికులను టపాలను దీనిమీద యెక్కించుకొని కరాచీకి తీసికొని వచ్చును ఇట్లు చెయుటకు వీలులేనియెడల ద్వారకను మెల్లగ యీగ్చుకొనివచ్చును కరాచీకి వెళ్లు దారిలో వాయువు యొక్క స్థితిగతు లనుకూలముగలేవు అందువలన టపాలను మరియొక దారిలో వెక్కించుటకు వీలుండదు గాలి తీక్షణముగ వీచుచుండుటచే మరియొక దాని కీ సంగతులు తెలియజేయుట కష్టము ఇందువలన దిగ్గరనుండి వెళ్లుచుండిన రెండు స్టీమర్లు సహాయము మానకొవలసి వచ్చినది

ఇండియా కవున్నిలుబ్బిలు

సిమ్లా జూలై 8 — ఇండియా కవున్నిలుబ్బిలు ప్రభువుల సభవారు నిరాకరించిరి ఈవిషయమై బొంబయిలోని టయిమ్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్యాఖ్యానముచేయుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నది — ఈజిల్లును నిర్మించినపద్ధతి హిందూదేశ రాజ్యానీతికి కేవలము విరుద్ధమున్నది దీని యుక్తాయుక్తములను తెలిసికొనుట కిది విపులముగ లేనందున వీలులేకున్నది ఇందువలన జిల్లును నిరాకరించి భారతీయుల లాభనష్టముల నాలోచించి ఇండియా కవున్నిలును సంస్కరించు విషయము నాలోచించుటకు మాగ్ మేర్పరచవలయును.

తక్కిన పత్రికాభిప్రాయములు.

బొంబయిలోని అడ్వోకేటు పత్రికయు, లాహోరు లోని సివిలు మిలిటరీ గెజెట్టును బిల్లు నిరాకరింపబడినందున సంతోషించుచున్నవి.

ధైర్యశాలికి బహుమానము.

బొంబయి జూలై 8:—1913వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 14వ తేదిని గాలి నిలువయుండు గొట్టములో కాల్షియము కార్బుయిడు వేయుచుండగా ప్రేలి పేకుమహమ్మదు అను వానికి స్వృతి తక్కిపోయి మంటలో చిక్కుకొనిరి. దానిమీద టిండాలుపేకు మోహిద్దీను అనువారీవిపత్తునుచూచి అతిభైర్యముతో ముందుకుకి మహమ్మదును మంటలనుండి బయటకుతీసి కొనివచ్చి రక్షించెను. అంతట చిన్నపడవను క్రిందికి దింపగా వీరిని ఓడమీదకు నెక్కించుకొనిరి. ఈ విషయమై ఆర్. వి. ఎం. ధైర్యుగారు సిఫార్సు చేయగా ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మహమ్మదు చూపిన భైర్యసాహసము గురించి సార్వభౌమిక ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిరి. వీరితని ధైర్యమునకు మెచ్చుకొని ఆల్బర్టు పతకమును బహుమానము చేసిరి. దీనిని నేడు జి. ఎస్. హేవెట్టుగారు మహమ్మదుకు సమర్పించినారు

తీగలేని వార్తల సంపుష్టము.

బొంబయి జూలై 8:— ఇంగ్లండులోను, ఈజిప్టు లోను తీగలేని వార్తలసంపుష్టములు కట్టబడుచున్నవి. ఆంగ్లేయులు నిర్మించుచుండిన వీనితో దక్కనులో నొక స్టేషను నెల కొల్పి కలుపుదురు: ఈ పనులను చూచుటకై కుక్క, కింగు అను యిద్దరు యాక్సన్ ఇంజనీరులు బొంబయి వచ్చియున్నారు. వీరిపుడు పూనాకు వెళ్లుచుండిరి. కిర్కీలో నొక యత్యుత్తమ స్టేషను కట్టుదురని కుక్కగారితో మాట్లాడిన సందర్భములో చెప్పిరి. వివరములేమియు చెప్పియుండలేదు కొద్దిరోజులలో పని ప్రారంభించబడును. వార్తలు పంపుటకు పూర్వము స్టేషనును నిర్మించుటకు రెండు సంవత్సరములు పట్టుటకు. సార్వభౌమిక దొరతనమువారిచే నిర్మింపబడుచున్న వానిలో నిది మూడవది.

ముత్యపు వర్తకుని దివాలా.

బొంబయి జూలై 9:—నణిక్పక్తర్తి యని పేరొందిన పేతుఅబ్దులు రహిమాను దివాలాదీయుట వలన ముత్యాల వర్తకులలో నెంతయోభీతిని కలుగజేసినది. ఇన్నాల్వెంటు కోర్టులో వీరిప్పుడు విచారింప బడుచున్నారు. ఇతని ఆస్పలు 29 లక్షలరూపుములు. వీనిలో 16 లక్షల కితనియొద్ద హామీ యున్నది. ఈహామీ రమారమి 20 లక్షలవిలువ యుండును. వనూలగునట్టియు వనూలుకానట్టియు సొమ్మును కలుపుకొనిన రమారమి 5 లక్షలుతగ్గును అప్పలవారు సొమ్ముతెమ్మని తొందరచేయుటవలనదివాలాతీసికొని ఇడుచెన్నెను పందెము లలో చాలసొమ్ముదండుగవచ్చినను తినకంత డెబ్బాగులలేదు 5 మొదలు 10 వేల వరకును చీట్లాటలో పోగొట్టుకొనెను ఇంకను విచారణజరుగుటకు వాయిదా వేయబడినది

గిల్లుగారి పర్యటనము

బొంబయి జూలై 9 — ఇండియాప్రభుత్వవారికి వాణిజ్య వ్యవసాయ శాస్త్రసభ్యులును మానసియులునగు గిల్లు గారు ప్రస్తుతము బొంబయిలో నున్నారు నిన్న వీరు భారతీయ వర్తకసంఘ సభ్యులను, తరువాత బొంబయి వర్తకసంఘ సభ్యులను కలిసికొని మాట్లాడిరి వర్తకసంఘమునకు లాభకరమగు ననేకసంగతులు సగ్గ కరీము బాయిగారు ముచ్చటించగా గిల్లుగారు వానికన్నిటికీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి

శ్రీమహా వివాహ మహాగర్భ భేద కేసావధానము ౧
 ప. బి. ఎల్. రామమహాయర్ విజయభానువాచాస్యం ౧
 ఎస్. కళేశ్వరయ్య పి. పి. బి. ఎల్. రాధాక్రిష్ణయ్య ౧
 బి. ఎల్. శబ్దతేజస్వరయ్య పి.పి. బి. ఎల్., పి. పి. కృష్ణమా
 చార్యర్ బి.పి.సి.ఎస్. విద్యానమొదలియూబి.పి.సి.ఎల్. రాధా
 శాస్త్రి. ఎం.బి.సి.ఎం. ఎస్. కవరాజుక్రిష్ణయ్యర్ బి.పి. ఎల్
 మున్న గాగల ప్రప్రముఖులు యంగనలేలు పేరులు
 సభనలంకరించి. పశ్చాత్తవనము క్రిష్ణానీయుండెను. ఇక్క
 క్రీపండితులవారి చూడాచార్యులితమును శక్తిసామర్థ్యమును
 మొదలగు వానిని ప్రస్తావించుచు నాదించిన యాగాన—
 పతిగారి యాంభోపన్యాసముతో కర్మమును ప్రారంభ
 స్తోత్రంభోపన్యాసము ముగిసిన వెనుక శ్రీమహా వివాహ
 చార్యులవారు కంఠాశ్లష్టములు కలంగుచుండ లేచి
 ముగి కంఠధ్వనీతో శ్రీభో లాళ్ళవ్యగంతోమముల మున్న
 కట్టె తులిశభావయం మపన్వనించి. అందలి సార శము
 నిందు వాచియుచున్నావన:— ఈ శాస్త్రముగు లము

నుండియు వ్యాప్తిని కెంది వేదములయందు ప్రశంసించబడి యుండు నాయులైన నంపదాయము ప్రథమమున హేతు లక్షణ బోధనను భేదించి ప్రవిభజించి నందేవదయ్య క్రమక్రమాభివృద్ధియందును వచ్చిన కొలదియు అందలి విశేషాంశంబుల నతి నిపుణముగ కనుగొని నిశ్చయించిన కాశ్యప, భేద, బాతుక, చరక, సుశ్రుతాది మహర్షులు అభ్యాసాదుల సౌకర్యముకొరకు దీనిని 1 తల్యంత్రము, 2 కాలాక్రమ తంత్రము, 3 కాయచిక్కి, 4 అగదతంత్రము, 5 కౌమారభృత్యము, 6 భూతివిద్య, 7 రసాయనతంత్రము, 8 వాచికరణ తంత్రము, అని యెనిమిది భాగాలుగా విభజించి యీ యస్తాం గములయందును సంపూర్ణముగ పరిశీలన సామర్థ్యవశనీధ మగు యాత్మిష్ట భావమును లోకహితముకొరకు గ్రంథరూపముగ చేర్చి యుంచెయ్యెను. అట్లత్యద్భుతగుణయంత్రమై మహర్షుల నిరతితయ మేధాశక్తికి నిధానమైవలయు నా కాస్త్ర రత్నము తక్కినవానితో పాటు కాల గ్రహవశంజై కార్యము నంది నశంప సిద్ధమైయున్నది. ఆర్యమహర్షి పుంగవులచే సంపాదితమైన యీ సిద్ధాంతము మన ప్రకృతులకును స్వభావములకును అనుగుణమై మనదేశమున నున్నందులై యుండు నోప ధులు మొదలగువానిచే నల్పభవకార్యమున సిద్ధమయ్యెదగిన యావధములం గలిగియుండుటచే మనకెంతయు ననురూప మైనది. ఇప్పటి పాశ్చాత్య వైద్యపుంగవులు గొనచుండు యావధములు సారన త్రైతములే యొనరు అందనేకములు మన ప్రకృతుల కననుగుణములుగ నుండును. మరయు ప్రమాణ వజ్రా కృతి నామ జాత్యాది బాహ్యోందియ భావవిషయముగ నీ తిని బట్టి నిర్ధారించబడిన యోష ధుల యొక్క ర సవీర్య ప్రభావంబులను వివేకాదులచే నేరింగి నిశ్చయించి యున్నారు. అట్టి నిర్ణయములైన యావిషయము లిప్పటికిని పాశ్చాత్యుల సాయనిక పరీక్షలకు సుసహములైయుండుటచే తద్దేశియులకుగూడ నీ సిద్ధాంతమున భక్తిశ్రద్ధలు నానక్రయ కలుగుటకు కారణమైనది. అట్టి మన కాస్త్రీయ వైద్యక పద్ధతులు అనేక కారణములచే మనకిప్పుడవశ్యక ములే యొనరు ఉదాసీన భావంబున మిన్నకుండిమామచుండుట కడుశోచనీయమును అనాపాదకంబుననుట కావంతయు సంది యములేదు. కావున నాధ్యసంకల్పికి చెందిన మన మందరమును సంపూర్ణమైన శ్రద్ధాభక్తులతో నీయాయుర్వేద సిద్ధాంతమును పునరధ్యక్షణముచేసి విశ్లేషణింపెద్యి దేశింబునకును లోకంబునకును మహాపకారమును చేయగదంగదరని నమ్ముచున్నా డను. ఆను మొదలగు విషయముల మిగుల రసయుక్తముగ నుపన్యసించిరి. కిదవ నెంజోనెఫ్ కాలేజీలోని మల్తయాశపు ప్రొఫెసరుగ బి. ఏ. పద్మనాభశాస్త్రి గారివిషయమునే కొంత తిదస్థ ముచ్చటించిన వెనుక నింకెవర కభావంబున మునింగి యుంటినునియు నెట్లు మన పూర్వులశక్తియుక్తులు దెలిసివారింతవర కగుపడలేదనియు మధ్యమధ్య నెటుపన్యాసముల నొసంగుచుండిన మిగుల నుపయుక్తముగ నుండుననియు వికముం దాయుర్వేదీయావధములనే యుపయోగింప శక్యము వహింప నలయుననియు జెప్పకొనను కరతాశ ధ్వజులచే తమ యామాదమును దెలుపుచు జను లానందభరితులైరి. తరువాత నగ్రాస నాధిపతిగారి దీర్ఘోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. అని తిరుచు నాపల్లినుండి ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

వృత్తాంత లేఖలు

[మా విశేషములనర్థనంజి]

గుంటూరు వార్తలు.

వేదాధ్యయనము గౌరవించుట.

గుంటూరు జూలై 8:— నైజాము యలాకా చెన్నూరు గ్రామ కాపురములగు స్వయంభట్ల సీతారామావధానలవారు వేదాధ్యయనమందు సగిపోతే, పదము, క్రమము, జట, మాల, శేఖ, ధ్వజము, దండము, రథము, భూ, చెప్పటయందును, సకల భాషలలో కృష్ణాక్షరి చేయుటలోను మిగుల సమర్థులగుటచే వారి శక్తులను జూచి యానందింప కుతూహలముతో మా పురమందు రిక తేదీన శ్రీతోరేటి అప్పారావు పంతులు గారి స్వహామందు, 5 వ తేదీన కలాలయమునందును, సభలు గావింపబడినవి. అవధానలవారు వైవిధ్యించిన విషయము లలో గురు నైపుణ్యమును జూపి సభ్యుల మన్ననలకుం శ్రాత్తులయిరి. వీరి మేధాశక్తికి మా పాఠులు మెచ్చుకొని అవధానల వారిని సగౌరవముగ సన్మానించిరి.

వీడుకోలువిందు.

మాపురమంగు కాలేజీలో సాపాధ్యాయుడుగానున్న శ్రీ. ఎం. అప్పారావు గారు బి. ఏ. గారు ఉన్నత విద్యా

స్థానము కాలేజీ కడుచుటచే విద్యార్థులు 6 వ తేదీని అప్పారావుగారి కొక వీడుకోలువిందు గావించిరి. నాటి సభకు శ్రీ ఆర్. రామయ్యయ్య 20. ఏ., ఎల్. టి., గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ప్రథమమున మల్లెపూల మాలచే అప్పారావుగారిని సభాధ్యక్షులను, నలంకరింపజేసిరి. అనంతరము భాగ్యోనియము, మృదంగ వాయిద్యములతో గానము చేయబడెను. కిదవ కాలేజీలో నూర్వనారాయణరావుగారు, పాలపర్తి రామమూర్తిగారు అప్పారావుగారి సుగుణ సంచలని, సమర్థులను, విద్యార్థులతో మైత్రినిగూర్చి ముచ్చటించిరి. కిదవ ఆంగ్లభాషలో సన్మాన పత్రము చదువబడెను. వారినిగూర్చి చామరై రాజశేఖరరావు అను విద్యార్థిచే రచియింపబడిన పద్యములు చదువబడెను. కడపట సభ్యులందఱకు అల్పాహారము లాసంబడెను. అప్పారావుగారి పురోవృద్ధికి భగవంతుడు సహాయపడుగాక యను దీవెనలతోను కరతాశ ధ్వజులతోను సభ ముగింపబడెను. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు కలసి యొక ఫోటోగ్రాఫును గూడ దీయించుకొనిరి. ఒక సవరుపెట్టి అప్పారావుగారి కొక బంగారు పతకము నిచ్చెదమని విద్యార్థులు వాగ్దానము జేసిరి.

గ్రాంథికభావ.

కొత్తపురము హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయు లగు శ్రీ కూచి నరసింహము, బి. ఏ. గారు మాపురమందలి హైస్కూలులో శ్రీ కాశీ కృష్ణమాచార్యుల వారి యాజమాన్యము క్రింద 7 వ తేదీన గ్రాంథిక కాండ్రభాషావశ్యకతను గూర్చి యొక యుపన్యాసమును గావించిరి. నాటిసభకు పురమందలి యువోగ్యగ్గులు, న్యాయవాదులు, విద్యార్థు లాదిగాల సకల జనులు విచ్చేసిరి. ఉపన్యాసకుల యుపన్యాసముయొక్క సారాంశముల నిందు బొందుపఱచెదను:—

నేను వైవిధ్యమును గూర్చి నాలుగు స్థలములందు ముచ్చటించితిని. వారందఱు నా అభిప్రాయముతో నేకీభవించిరి. ఈమందలము తిక్కన, శ్రీనాథ, భాస్కరాది కవిపుంగవుల కునికపట్టకటచేతను, మీరు ఆంధ్రభాషాభిమాను లగుట చేతను మీయభిప్రాయమును గూడ బడయుటకై నిక్కడ తేలించితిని. గ్రామ్యభాషావ్యాకరణము ప్రారంభమై మూడు నాలుగు వత్సరములేయైనను నీ స్వల్పకాలములోనే గ్రాంథిక భాష చాలమట్టుకు తీజించినదని చెప్పనొప్పును. కట్టుబాటులు లేనికవిమున, వ్యాకరణ నియములు లేనందున విద్యార్థులు స్వేచ్ఛగా తమ వాల్తలలో అన్యపదములను, గ్రామ్య పదములను చేర్చి భాషను ధ్వంసము చేయుచున్నారు. యూని వర్సిటీవారు ఈనూతన ఆంధ్రమును పాఠశాలలో నేర్పాటు చేయుటకు ముందు ఆంధ్రపండితుల యభిప్రాయములను గొని నెట్లులేదు. పుత్రికలో విమర్శింప నవకాశము నిచ్చినట్లులేదు. అట్లుగావించుట కెంతలకు సాహసించిరో తెలియకొనిది.

పూర్వము మనలో వచనగ్రంథములు లేవు. కొంతకాలము నకు చిన్నయనూరి మాత్రమొకగ్రంథమును వ్రాసి మార్గదర్శకుడయ్యెను కాని యది కఠినపదభూయష్టమైనందున అంతగ నర్థబాహుమోదకరముగ లేదు. అనంతరము శ్రీ కంధుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు సర్వజనులకు గ్రామ్యమగునటుల వచన గ్రంథములను రచించి మనకు మార్గదర్శకులైరి. నూతన పుస్తక ద్రోకిన పంతులుగారి గ్రంథములు ఆంధ్రదేశజాల మన్ననలకు పాత్రమయ్యెను. తరువాత చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము గారు మొదలగు వారు సులభ శైలిలో వచన గ్రంథములను రచించి భాషకు వన్నెదెచ్చిరి. కిరందలు నూతన ఫక్కి గ్రంథములను వ్రాసినను వ్యాకరణమును మీరలేదు. కట్టుబాటును దాటలేదు. కాని అవసరమైనచోట్ల సంఘటన విధదీసి సులభముగా గ్రామ్యులుగనెట్లు లిఖించిరి.

ఇప్పుడన్నో మనగ్రామ్య భాషా ప్రోత్సాహకులు వ్యాకరణనియములను లేక కట్టుబాటు లేక స్వేచ్ఛగా గ్రామ్యపదములను జేర్చి భాషా పతనమునకు కారకులగుచున్నారు. మన భాషలో పదములున్నను వానినివదలి అన్యపదములను జేర్చు నుద్దేశ్యముతో కొన్నిటిని జేర్చుచున్నారు. ఇది మిగుల శోచనీయము. ఈరీతిగా భాష ఎప్పటికినియోత్తమమున బొందజాలదు. మరియు వీరు ఆంధ్రభాష నానాట తీజించుటకు కారణులు జనసామాన్యము నంతకు దెలియునట్టి గ్రంథములు లేవిచే నిట్టి నాశమునకు కారణులు చున్నదని యొక కారణము చెప్పుచున్నారు దీని విషయమై నా అభిప్రాయమేమనగా! మనకు భాషయం దభిమానము లేకుండటం, ఆంధ్రభాషలో ప్రవీణులయిన వారికి ఉద్యోగములు దొరకమి చేతను, ఆంధ్రపండితులకు ఎగినంత వేతనమిచ్చి యాదరించు వారు లేనందున, మనభాష నశించుటకు కారణములనియు వక్కాణించిరి తరువాత నూతన ఆంధ్రములోని కొన్ని యసం దర్భములను నుదాహరణ రూపముగా జూపి యనేక విషయ

ములను గూర్చి మాట్లాడిరి. కడపట మన వాలురకు నూతన ఆంధ్రములో వ్రాయబడిన గ్రంథములను స్కూలు ఫైవలు వగైరా పరిశీలకుల కైట్టకగదనియు, పూర్వమువలె గ్రాంథిక కాండ్రములోని గ్రంథములనే నేర్పాటు చేయుట చిరమనియు, యూనివర్సిటీ వారిని కోరక నీవదని చెప్పి తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

తరువాత ఉల్లిగండము రంగారావు బి. ఏ గారు గ్రాంథికాంధ్రావశ్యకతను గూర్చి కొంత ముచ్చటించి యొక తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. అయ్యది కంగిపురపు కృష్ణమాచార్యులు బి. ఏ గారిచే బలపరుపబడి యెక్కువ సభ్యులచే నామోదింపబడి తీర్మానింప బడెను. ఈవిషయమై బోలాది సోమయాజులు గారు, శ్రీరామశాస్త్రిగారు, కొండా వెంకటప్పయ్యగారు, బి. ఏ. కా. రామయ్యగారు, మున్నగువారు గ్రాంథిక భాషావశ్యకతను గూర్చి మాట్లాడిరి. కాశీకూరి నూర్వనారాయణరావు బి. ఏ. గారు చల్లాశేషగిరిరావు బి. ఏ. గారు గ్రామ్య భాషాభిమానముగ మాట్లాడిరి. ఉపన్యాసకులకు వందనము లొసగినవిమ్మట సభ ముగిసెను.

శ్రీరేవేలగు కామేశ్వరరావుగారు.

నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాకు ఇకోస్పెక్టరు ఆఫ్ మాన్యుగానుండిన మంత్రపూడి కామేశ్వరరావు పంతులుగారు సుమారు వారము దినముల క్రిందట స్వస్థలైరిని విన్నవించుటకు మిగుల చింతించుచున్నాను. వీరికి మన చక్రవర్తిగారి జన్మదిన మహోత్సవ సమయమున “రావుబహదూరు” అను బిరుదునుకూడ లభించినది. ఇది వచ్చిన వారము దినములకే పంతులుగారు వరలోకగతులైరి. వీరికోఉపకారవేతన (పింగన) కాలము వచ్చినను పుచ్చుకొనక మిగుల శ్రమదీసికొనియుండిరి. వీరి సమృద్ధి, ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానము, వివిధ శాస్త్రములయందలి ప్రవీణత, సుగుణసంపత్తి విషయమై కర్పింప నలవికాదు. వీరి క్రింద వందలకొలది పాఠశాలలున్నను, వందలకొలది ఉపాధ్యాయులున్నను, ఏకిని శ్రమనియ్యక, వారి పదవికి భంగము చేయక నెమ్మదిగా తపస్వలను జెప్పుచు, కడుప్రేమతో మూడు జిల్లాల ఉపాధ్యాయులను జూచుచుండిరి. మన ఆంధ్రులలో గొప్ప పదవిని బొందినవారిలో వీరిొక్కరు. వీరి మరణము అందఱికి దుఃఖకరముగానున్నది. వీరి కుటుంబీకులందరికి మా సానభూతిని దెలుపుచు, భగవంతుడు వారి యాత్మికు శాంతి నొసంగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. వీరియందు సానుభూతి కనబర్చుటకై యిక్కడ కాలేజీ ఒక్కదినము మూయబడెను.

జూబులు.

I

వీరభద్రరావుగారి కుమారి తె

అయ్య !
జూలై నెల 2 వ తేదీనాటి మీను ప్రసిద్ధమైన యాంధ్ర పుత్రిక (దినపుత్రిక) లోవృత్తాంతములను కీర్తికతోనున్న కలమునందు “.....శ్రీయుత చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతులుగారి నెదకుమార్తె గోదావరిలోపడి చనిపోయినది.....” వ్రాయబడి యున్నదనిని జూచి చాలవిచారించితిని. ఈవృత్తాంతము ప్రకటించబడినదినిబట్టి యామె బలవంతముగా గోదావరిలోపడి చనిపోయిట్లు దుర్మను కలిగించుటకకకాశ మిచ్చుచున్నది. శ్రీయుత వీరభద్రరావు పంతులుగారు మావీలూరులో నున్నప్పుడు వారి నెదకుమార్తెయొక్క యోగ్యతనేను బాగుగ నెఱుగుదును. ఆప్పుడేకాదు, ఈరీతి వాత కూడ నెఱుంగుదును. బలవంతముగ నాస్థానాత్మ్యదేశి కొనెడిదికాదు; ఇదిసత్యమాయని సందేహించి. తుదకు దైవికముగానేను కోర్టుపనిమీద కొవ్వూరు స్థలని వచ్చిని. నేనచ్చట ఆమె మరణముయొక్క యోగ్యతను గుఱించి విచారించగా, ఆమెయొక్క మఱిదిగారి ఆసాదాబ్ధక మరియు, ఏతక్కిర్కతో సంబంధించిన విషయములో మరయేవియో తిసిగొనిపోయి, గోవుపాదముల క్రిందనుండి గోదావరిలో పోవేయుచుండగా, శ్రాత్త గోదావరియొక్క వేగమున అనుగున కొనికొని పోవుచు వైకి మథాప్రకారముగా నున్న యొడ్డుపై నెలుచుండుటచే నదివిరిగి, ఆమె యాకస్మికముగా గోదావరిలో గూలి చనిపోయినదియని తెలిసినది. మీపత్రికయందు ప్రచురమైన యావృత్తాంతము ఆమె బలవన్మరణము కొందెనని మాయూరివారిలో చాలవంది దరఖిప్రాయపడుటకు గాణమైనందగ, మాపురవీషములయొక్కయోమిపత్రికా పాఠకు లిట్లపోహము పడినవాకలెనన్న వారి యొక్కయు దుర్భ్రునును దొరిగింప నివశ్యసంశ్యకమును విధిన పుత్రికయందు ప్రచురపఱప వలసినది ప్రార్థింపుచున్నాను
వారణాసి పాశ్చాత్యులరావు.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

The Irish Home Rule.

Situation in Ulster.

Near Breaking Point.

LONDON July 8.—A telegram from Belfast to the Times describes the situation in Ulster as near breaking point. The Volunteers, says the message, are most impatient, asking when they are to use their rifles.

Amendments Adopted.

Lord Crews accepted the amendment proposed by Viscount Middleton providing that the excluded area be administered by a Secretary of State instead of by the Lord Lieutenant. The amendment introduced by Viscount St. Aldwyn reducing the Irish representation at Westminster to 28 was adopted.

Earl of Halsbury.

The Earl of Halsbury said that, unless the Government told the Opposition what recommendations it was going to make in the Commons regarding amendments the Amending Bill ought not to be passed and the Government would be responsible for the bloodshed.

Ulster Exclusion Unconditional.

LONDON July 8.—During the Committee stage of the Home Rule Amending Bill in the House of Lords to-day, the clause providing for the exclusion of Ulster by counties was deleted and the amendment proposed by Lord Macdonnell embodying the scheme of Home Rule for the whole of Ireland was rejected as impracticable. Lord St. Aldwyn's amendment totally excluding Ulster within the time limit was adopted by 138 votes to 39.

Seizure of Arms.

Arms worth twelve-hundred pounds, have been seized in Londonderry. They were being moved as furniture.

Mr. Acland's Apprehensions.

LONDON July 9.—Mr. Acland, Parliamentary Under Secretary for Foreign Affairs, speaking at Huntingdon, said that the Liberals had shut their eyes to Ulster's preparations for war while the hope of settlement remained, but that if that, failed and the Government were defied force would be met by force whatever the consequences.

The Finance Bill.

LONDON July 9.—In the House of Commons the proposal to guillotine the Finance Bill was accepted by 260 votes to 175.

India Council Bill.

Comments on the Rejection.

The Westminster Gazette.

LONDON July 8.—"Westminster Gazette" regrets the House of Lords "high handed action" against the India Council Bill which it describes as out of all proportion to anything that can be alleged to be necessary.

Pall Mall Gazette.

"Pall Mall Gazette" says that the rejection will bring the Government back to the realisation of the fact that the Government of India ought to be carried on as far as possible in consultation with the opposition. The journal hopes that the action of Lords will eventually result in an agreement between Parties on a modified measure.

The "Times"

In an editorial article discussing the political situation the "Times" says:—"The House of Lords having met the widespread desires of the people of India by rejecting the mischievous and revolutionary Council of India Bill (ought) now to get to the practical business of the Amending Bill. None can doubt that the Government is reeling from the succession of sharp reverses. We doubt whether any Ministry so near disintegration dare face the terrible dangers involved in a refusal to endorse the Lords' peace proposals."

Indian Loans.

Government Loan Success.

LONDON July 8.—The Indian Government Loan issue is being quoted at from par to quarter premium.

S. I. Ry. Loan Oversubscribed.

The South Indian Railway Loan has been closed, being oversubscribed.

Suffragette Outrages.

Bombs

LONDON July 8.—Two Suffragettes were observed by Watchmen placing large bombs by Burns Cottage. A Watchman managed to capture one of the miscreants and also the bombs.

TELEGRAMS.

French Naval Disaster.

Torpedo Boat Sinks Submarine.

LONDON July 7.—TOULON.—A torpedo boat sank a submarine during manoeuvres. Fortunately the crew were saved.

The Accident Described.

LONDON July 8.—TOULON.—The Submarine was travelling at the surface, hence most of her crew were on deck. Others rushed up as she sank into 170 fathoms of water, and were rescued by the boats of warships. A heavy sea was running at the time.

Details of the Collision.

LONDON July 8.—TOULON.—It appears that the submarine "Calypso" collided with the submarine "Circe" in the course of evolutions. The former has been abandoned in 500 feet of water. Two petty officers died of exposure and one is missing.

Stefannson's Expedition.

OTTAWA.—It is feared that eight members of the Stefannson's Arctic Expedition who were believed to be on Wrangel Island (See June 10th) have perished. They include two Scotchmen, an Englishman and a Frenchman.

Accidental Death.

LONDON July 8.—Inquest was held to-day on Sir Denis Anson and Bandsman Mitchell (see July 4th). Duke and Duchess of Rutland and other distinguished personages were present. Witnesses said that Anson was the life of the merry party. Counsel announced that Mitchell's widow and child would be provided for. The Coroner paid tribute to the bravery of Mitchell and Count Benckendorff and the Jury brought in a verdict of accidental death adding that Anson was quite sober but full of fun.

Indians in British Columbia.

"Komagata Maru" Affair.

Return of the Indians.

LONDON July 8.—VICTORIA.—Indians on board the "Komagata" announce that they are willing to return to Hongkong. They have appealed to Dominion Government for financial assistance. Venture cost £15,000. Gurdit Singh blames London and Ottawa Governments on the ground that both knew before the vessel left Hongkong of the plan in hand but raised no objections. The vessel will probably sail within a week.

Advance of Mullah.

LONDON July 8.—ADEN.—The reported advance of Mullah on Burao is not confirmed.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents)

SOUTH INDIA.

Travancore Chief Court.

Buckingham Stephens Case.

TRIVANDRUM July 8.—To-day the hearing of the Buckingham Stephens murder appeal was resumed, when Mr. Mullore K. Govinda Pillay resumed his arguments on behalf of Mrs. Stephens, the second prisoner. He discussed the evidence let in regarding the implication of his client and came to the conclusion that it would not stand, especially in view of the contradictory nature of the evidence of some witnesses. He then proceeded to examine the contents of the letters written by Mrs. Stephens and showed that there was absolutely nothing improper or out of the way, or at any rate nothing which would justify the charge of improper intimacy between the two prisoners. He dwelt elaborately on this point because the Judge had said that improper intimacy was the motive for the crime. Mr. Govinda Pillai then said that, in the light of human inclinations and experience a crime of the kind attributed to his client could never have been perpetrated by a woman whose conduct had as he said all along been one that would be shown by an ordinary lady endowed with humane ideas of passion love and attachment to her husband.

Mr. Govinda Pillai concluded at 4 PM when Mr. V. Subba Iyer Head Sarkar Vakil began to address the Court on behalf of the Government. He said his friends Messrs. Seshaiyer and Govinda Pillai had remarked that the Judge of the lower Court delivered judgment on the

TELEGRAMS.

next day after the hearing was closed, that fact was sufficient to show the perfunctory nature of the judgment that the Judge did not weigh the evidence and come to a dispassionate judgment and that therefore his conclusion was not valuable. Mr. Subba Iyer was of opinion that the expedition with which judgment was delivered in such a case was highly complimentary to the Judge, and that it could not be said on that account that it contained any immature conclusion or opinion not founded on sound data. He said only three cases were possible for the death of Stephens, namely accident, suicide or homicide. Much effort was not necessary to show that death was not accidental. He then observed that he would prove it was not suicide but homicide. He had not concluded his address when the Court rose for the day.

BOMBAY.

Cocaine Smuggling.

A Mahomedan named Nazirhusain has been sentenced at Bombay to one year's imprisonment for being in illicit possession of thirty-three original packets of cocaine valued at ninety-one thousand rupees. Accused left the box containing the drug in a washerwoman's house for safe custody.

Educational Colonies.

BOMBAY July 8.—A meeting of some prominent citizens interested in Captain Petavel's scheme of establishing self-supporting educational colonies in India was held this evening in the rooms of the Bombay Press and Convention Association with a view to formulating the scheme and raising funds for the purpose. After a lengthy discussion it was decided to select a place for starting such a colony where it will be possible to make an estimate of funds necessary for such undertaking.

India Council Bill

Press Comments on the Rejection.

The Times of India.

SIMLA July 8.—Commenting on the rejection of India Council Bill by the House of Lords the "Times of India" Bombay, says:—"The principle on which the Bill was framed is so completely in opposition to the real trend of Indian polity and the materials on which it is based are so entirely lacking owing to the secretive manner as to reject the measure and pave the way for a fresh consideration of the question of the urgent need of the India Council reform in full consultation with the interests in this country vitally affected."

Other Bombay Papers

The "Advocate", Bombay, and the "Civil and Military Gazette", Lahore, rejoice at the rejection of the Bill.

Marconi Station for India.

At Kirkee.

BOMBAY July 8.—Two Marconi Engineers Messrs. Cook and King, have arrived in Bombay from England to supervise the construction of a Wireless Station in Deccan to form the link in India of the Imperial Wireless Chain. They are now proceeding to Poona. Mr. Cook in an interview stated that a station will be erected at Kirkee, but beyond saying that the station will be a high power one of modern type, could not give details. The erection will be commenced in the course of next few days and it is anticipated that two years will pass before the station will be ready for working. This station will be the third of the Imperial Chain to be put in hand. Work has already commenced with the erection of stations in England and in Egypt.

A Pearl Merchant's Insolvency.

BOMBAY July 9.—Public examination of Sheikh Abdul Rehman, Prince of Arab pearl merchants, whose insolvency caused such panic in pearl market, was commenced yesterday before Chief Clerk, Insolvency Court. Insolvent's schedule showed liabilities over 29 lakhs out of which creditors to the extent of sixteen lakhs are secured. The approximate value of these securities is nearly twenty lakhs. Taking into consideration good and doubtful assets there will be roughly a deficit of about five lakhs. Examined by Counsel he stated his failure was due to demands of creditors. Although he lost pretty heavily in the race course, it had nothing to do with his failure. Besides racing he lost five to ten thousand rupees at playing cards. Further enquiry was adjourned.

The Hon'ble Mr. Gillan.

LONDON July 9.—Hon'ble Mr. Gillan, Member of Commerce and Industry, Government of India, is present in Bombay and yesterday afternoon he met Committee of Indian Merchants Chamber Bureau and subsequently members of the Bombay Chamber of Commerce. Several matters of interest to commercial community were touched upon in a speech by Sir Fazlulbhoj Currimboy and the points raised were replied to by Mr. Gillan.

TELEGRAMS.

The Late Archduke Ferdinand.

Memorial Service.

BOMBAY, July 9.—Impressive Requiem High Mass for the repose of souls of Archduke Ferdinand and Consort took place in church of Holy Name yesterday morning. Invitations to all leading officials, foreign consuls and representatives of Austro-Hungarian and German Colonies in the city had been sent out by Consul for Austria-Hungary and there was a very large and representative gathering to express sympathy with a nation in sorrow.

Delayed B. I. Steamers.

Cause of Delay.

BOMBAY, July 7.—The B. I. Company's steamer "Kasara" (1195 tons) due in Bombay on Sunday from Busreh via Karachi had not reached here till last evening. Anxiety was felt in Bombay on Monday evening when it was known that the "Kasara" had not arrived, combined with the report that the P. and O. Company's S. S. "Delta," bringing China mails, was also overdue. The "Delta" arrived at midnight and the cause of the delay is said to be heavy monsoon and rough sea. Her passengers were landed at Carnac Bunder this morning. The "Kasara" was signalled in Bombay harbour at 2 o'clock this morning. The "Dwarka," the disabled steamer, was sighted by the "Kasara" some miles off Porebunder with a broken rudder and she immediately signalled to Porebunder for assistance. Owing to rough weather the signal was not made out at the station. Consequently she had to go back to ascertain whether the "Dwarka" was safely anchored. This was partly the cause of the late arrival of the "Kasara" in Bombay.

S. S. "Dwarka"

Latest Information.

BOMBAY, July 8.—The latest information received by the British India authorities state that the "Dwarka" is lying safely anchored off Porebunder. Messrs. Mackinnon and Mackenzie are sending the boat "Baroda" this afternoon from Bombay to the disabled steamer, and if the weather permits, the mails and passengers will be transhipped and taken to Karachi. If not, she will tow the "Dwarka" back to Bombay with the mails and passengers. The weather conditions enroute to Karachi are at present very bad, and transhipment may be found impossible. Communication with her is difficult owing to bad weather, and she had to decline assistance from one or two passing steamers, including the "Kasara" and the "City of Paris."

Mails on Board.

Last week's English mails for Karachi on board the steamer "Dwarka," which broke down in the storm, are to go by a relief steamer to Karachi if it is found possible to tranship them at sea, otherwise they will have to remain on the "Dwarka" until she reaches Bombay, to which port she is being slowly towed.

Transhipment Impossible.

KARACHI, July 8.—Transhipment of mails from "Dwarka" has proved impossible owing to violent weather.

Arrived in Bombay.

KARACHI, July 9.—The disabled S. S. "Dwarka" has arrived in Bombay under her own steam with English mails for Karachi which will now be sent hither probably per S. S. "Varela."

PUNJAB.

Punjab Defamation Case.

Session Judge's Order Set Aside.

LAHORE, July 8.—In the case of defamation brought by Pandit Rambhaji Dutt Chaudhari against the Editor and proprietors of the "Punjab Samachar," a vernacular weekly, the latter obtained stay of proceedings order from the Sessions Judge, Lahore, pending the disposal of the appeal against the order of conviction in the "Desh" newspaper defamation case, of which the facts are similar. Justice Chevis has now on the application of Pandit Rambhaji, set aside the stay order, remarking that to block the proceedings in this manner at the eleventh hour is objectionable, that Magistrates are liable to be transferred, and then proceedings may have to be re-started, and that defamation proceedings should not be stopped.

The Late Mrs. Hansraj.

Final Meeting With Her Son Denied to Her.

LAHORE, July 9.—Indian Press both Hindu and also Muslim in commenting on Mrs. Hansraj's death express appreciation of the action of the special Sessions Judge, Delhi, in granting the accused Balraj permission to interview his mother lying on her death bed but regret that the deceased's last wish could not be fulfilled owing to the alleged refusal of the police to be responsible for Balraj's safe custody.

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

Machili Bazar Mosque.

Plan for Alterations.

CAWNPORE, July 8.—After considerable discussion in the Committee the Trustees of Machili Bazar Mosque have submitted a plan of alterations to which local officials have no objection. The plan has been submitted to the District Magistrate.

BENGAL.

Suit by Bengal Masonic Association.

For Specific Performance of Agreement.

CALCUTTA, July 8.—The High Court to-day Justice Imam disposed of the suit brought by the Bengal Freemasons' Trust Association against Messrs. H. Jones and J. J. Hyam for specific performance of an agreement by the defendants with regard to premises No. 10, Park Street, which was the Grand Lodge of Bengal. Defendants built a house which abutted on the Grand Lodge premises, and negotiations were entered upon between the parties, defendants agreeing to pay two thousand rupees donation to the Bengal Masonic Association and one rupee annual license for every aperture open. The defendants failed to carry out the agreements, and hence the suit, which was undefended. His Lordship granted a decree against the defendants.

Chittagong Political Murders.

A B. L. Candidate Arrested.

CALCUTTA, July 9.—A Dacca paper says that on Sunday last the Police arrested Nilkuntha Bhattacharjee in connection with Chittagong political murder. Just before daybreak Police raided the boarding house No. 105, Nawabpur Road, Dacca, searched all the rooms and finally arrested Nilkuntha, who had come there only a few days ago to appear at the B. L. Examination. He is son of the late Pandit Shri Chunder Sarababhoum of Nalchiti in Barisal and was a teacher in Patya High School in Chittagong.

Calcutta Football Matches.

CALCUTTA, July 8.—There were two matches played this evening in connection with the Indian Football Challenge Shield competition. The Royal Irish Rifles, the holders beat Port Commissioners by 2 goals to love. The game was not of high order but spectators mustered strong to see the Irish play. The losers lost a few beautiful chances and had quite as much of the game as their opponents. In fact the Irish played below expectation. In the other game the Seebpore College beat Eastern Association, an Indian team, after an even game by 3 goals to 2.

Coal in Bharno District.

CALCUTTA, July 9.—Inquiries both here and in Rangoon show that considerable scepticism or even actual disbelief exists regarding the reported finding of a rich vein of anthracite coal in the Bharno district. Coal is well known to exist in Bharno but only of soft ligneous deposits of little fuel value. In such circumstances anthracite can hardly be expected in the same neighbourhood.

Two More Dacoities.

At Shibpur and Basirhat.

CALCUTTA, July 8.—Two more dacoities are reported one at Shibpur near Howrah and the other at Basirhat in the Twenty-four Pargannas district. In the Shibpur dacoity which took place on Monday night seven upcountry men armed with knives, daggers and lathies and faces painted, attacked the shop of Bhutnath Dey. Villagers came to the assistance of Bhutnath in large numbers, when the dacoits dispersed. In the Basirhat case which also took place on Monday night a gang of dacoits attacked the shop of Monohar Chuckerbutty. They tortured Monohar who raised a cry. Shopkeepers and villagers turned out and there was a fight between dacoits and villagers in the course of which both parties were wounded. Eventually dacoits succeeded in making good their escape.

BURMA.

Parsi Religious Dispute.

The Rangoon Defamation Case.

RANGOON, July 8.—Appearing to-day before the District Magistrate, Messrs. Connell and Vakharia asked that the hearing of the Parsi defamation case be not resumed on Friday and Saturday as previously arranged owing to Mr. Murzaban having left the case, but be adjourned. His Worship fixed July 24th and 25th for the hearing.

Railway Breaches.

RANGOON, (E. B. S. Ry.) July 8.—Breaches near Basu-gaon have been repaired. On and from the date through communication has been restored for all traffic. Down Assam mail passed safely at 19 hours.

Invasion of China.

By Straits Settlements Chinese.

RANGOON, July 7.—The Chinese Government, says the "China Daily News", reported on the 18th June to the British Legation that it had received information that an invasion had been planned by the Straits Settlements Chinese numbering 30,000 who intend to proceed to China in three chartered steamers. The steamers are to pass Hongkong and visit Macao and Swatow. At the latter port they will be met by a body of three thousand picked rebels. That the Government takes this report seriously indicates the state of nerves at present existing in Peking. It will be remembered that it was reported early in the week that Dr. Sun yat Sen left Japan and had gone to South Yunnan which was stated to be his destination.

GENERAL.

Co-operative Societies' Manual.

For the guidance of the public connected with the co-operative movement, the Bombay Government have published a manual for Co-operative Societies. The publication is compiled by Mr. Ewbank, Registrar of Co-operative Societies, and priced annas eight.

Disaster in Arabian Sea.

Nine Persons Drowned and Mail Bags Lost.

SIMLA, July 8.—A disaster in the recent storm in Arabian Sea is reported. It appears that, owing to non-arrival of the usual steamer, the Bhuj mails patched on the 27th June were being sent across the Gulf of Kutch from Tuna to Razi by a country boat. The boat foundered, nine out of the ten passengers it contained and also the mail guard perishing, while thirteen mail bags were lost.

Reward for Bravery.

Shaik Mohideen Tindal.

Awarded the Albert Medal.

A very pleasant duty was performed by Captain G. S. Hewett, officiating Director of the Royal Indian Marine, this morning on board the R. I. M. S. "Dufferin" in the presence of the officers and Crews of all Royal Indian Marine ships in the harbour when he presented to Shaik Mohideen Tindal of Stokers in R. I. M. S. "Lawrence" the Albert Medal which was awarded in circumstances detailed by Captain Hewett as under. His Majesty King Emperor has been graciously pleased to bestow upon Shaik Mohideen Tindal of Stokers R. I. M. S. "Lawrence" the Albert Medal for gallantry in saving life at sea which he has earned under the following circumstances: On the 14th April 1913 when charging a gas buoy on the Shat-el-Arab river an explosion on the buoy suddenly occurred. Stoker Shaik Mahomed who was employed in filling the buoy with carbide of calcium and was on the buoy at the time, was knocked senseless and was enveloped in the flames inside the cage of the buoy. Tindal Shaik Mohideen (though not on duty) seeing the imminent danger of his shipmate and also that the officers who were superintending the filling of the buoy had been thrown across the deck from the explosion with great presence of mind and daring ran forward, jumped from the lower roon on to the buoy, fought his way through the flames and dragged Shaik Mahomed out of the cage and into the water where he remained supporting his shipmate until a boat which had been lowered came to his rescue. The Government of India on the recommendation of the Director, Royal Indian Marine, brought Shaik Mohideen's gallant conduct to the notice of his Majesty's Government who have now been pleased to confer on Shaik Mohideen the great distinction of the Albert Medal.

All-India Weather.

SIMLA, July 9.—Monsoon rainfall has increased and has concentrated in the central parts of the country. Disturbance in the bay has undergone little changes. Temperature is generally normal except in Assam where it is in slight excess. Nearly general rain has fallen in Burma, Central India, Central Provinces, west coast of the Peninsula, north Hyderabad and local in west United Provinces, east and north Punjab. North-west Frontier Province, East Rajputana, Bombay Deccan, north Madras coast. Few falls also occurred in Assam, Bengal, Orissa, east United Provinces, Kashmir, south Hyderabad, Mysore, South-east Madras. Chief falls are: Port Blair 4 inches, Victoria Point 3, Mergui 2, Monywa 1 Khoti 1, Neemuch Khindwa Hosangabad Seoni Rai pur 1, Saugor Pachmarhi 3, Nagpur Bombay Marmagao 1 Karwar 5 Hyderabad Deccan 1 Mercara 2 Calcutta 3 Ootacamund 1.

Forecast—Increase of rain in Gujarat south Rajputana, central India west and north Bombay Deccan.

క' ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-4-0

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు శీతకాలమున ప్రబలించు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూత్య నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినపండు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానిక మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్ట్రెగువలనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బురక విరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లాపుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpil liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్గతమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తై ల ము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించుచున్నవి ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును

కు ప్టు కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ జెరుగఁ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

(REED)

A SOVEREIGN REMEDY

FOR

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, Chest Colds, Sprain,
Stiff Joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi Itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FREER ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునపుడేరును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరశ్రమము జేయు విధ్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యము లకు ప్రాప్తగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

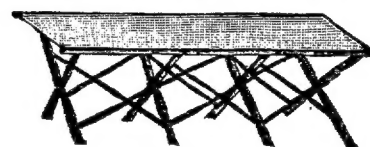
వ జ్ర గు ల్లి క లు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరహితుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాచూమమువలనను, జీతేంద్రియత్యమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థూలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్నిమాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగుచు వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి

అమృతాంజనము డిపో, } 108, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

Gold Medal Camp Cot

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మడతమంచము 1000 పానల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల పైటు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచితెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 4-0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0 అడ్వాన్సు రెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమ్మబడు వర్తకశాల:-రామకోటి బిల్డింగులో గలవు ఉత్తరములు :- గౌతా అందు కంపెనీ,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి.)
(1-7-14) మద్రాసు. అనివ్రాయును.

భ వి వ్య క్. క్రయం రూ. ౨

జ న్న ప త్రి కా.

ఈమెట్ల జనన సందర్భము, మాన, తిక్కి, వా, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపవలెను మేముగ్గురు జననకాలమును స్థిరపరచుకొని జనన రేఖ - అంశ మందలి మహాదళ మొదలగునవి చేర్చి శిశువునకు జన్మరక్షప్రయోగ వాలాపిష్ట, దోషము మొదలగునవి యుండినంత తల్లినిపో వై శాంతి దానా లంజేయు క్రమమున్ను, మాతాపితృరక్షమును విచారించి శిశువునకు నిక ముందు నిన్నున సందర్శనములతో. నిట్టిగండములవలె రాగల విషయమును శిశువుయొక్క, ఆయు వ్యవస్థామాణ విషయమునుసహ విశేషముగా వ్రాసి జన్మరక్షప్రయోగ సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము.

ఈమహాయంత్రము నొక వెండితామరతో శిర్షి కర్ర పరిచి బిడ్డలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగల బాలగ్రహము ఖండితముగా పరిహారము గాగలదు.

బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మఫలము: వెల రూ. 2

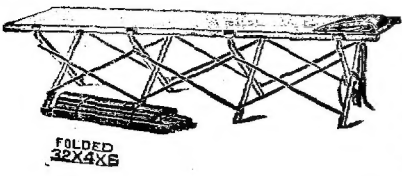
విలాసము:- పి. హెచ్. ఎం. సిద్ధాంతము.

హరపెనహల్లి (జిల్లా బల్సారి,

మా మనవలమంచములమీద సుఖముగా

నిద్రించుట

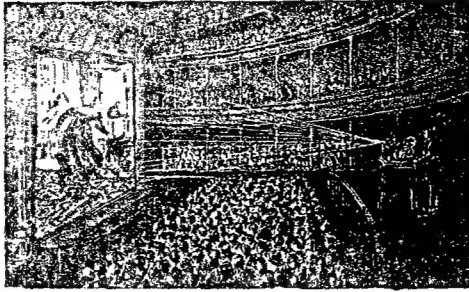
ఇది 1000 సం.ల పుస్తకము కలిగినది.

ప్రయాణము
యొక్క పోయినా,
ఎప్పుడు తైనను
పోయినను నిద్ర
దీనిమీదపట్టగలదు

దీని నశేకమున వాడుచున్నారు. దేశ సంస్కారము
చేయుచుండు ఆఫీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గొప్ప గొప్పగా
జ్ఞాపించుచున్నారు. ఇది ఆమెరికా దేశమున చేయబడినది.
6 1/2 అడుగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు
15 పౌనులకు మించనిపాళ్ళుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో
వచ్చును. ఒక చిన్న బాలువయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.
ధర మంచము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2-0-0.
వెయ్యిపౌనుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా
ధరించగలదు. చక్కని జల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0
చిరునామా:— ఖాదర్ అండు యూనస్ బదర్పు,
వాచ్ అండ్ క్లాక్ ఇంపోర్టర్స్, మదరాసు.

ద్రవ్యపింతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్
బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు
కొనగలరు. వాటితో వేలకువేలు ఆర్జించగలరు. అసాగతు
లన్ని మానద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా
నేర్పడము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన
సుఖపు మార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును
మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. అలోచించకండి.
త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
పాడ్డాకిను:—121, వెస్టర్న లిరువల్లీ క్లీ, (మదరాసు)
ప్రాంచి:—ఉర్దూ, గంజాం జిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.
వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
వైద్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజి.
ఆతంక నిగ్రహ బేషధాలయము.
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
ప్రతికుటుంబమునకు దుండదగిన పుస్తకము.
ఆత్మలాభమున కోర్కెని కోడండ్రప్రలాపము
(రెండవ కూర్పు)
ఒక అణా తపాలా ఓళ్లపంపువారి కుచితము.
ఈయాగ్రస్తునెల కడకలకే యీధరకు ఇవ్వబడును.
ఆవల ప్రతి 1-కి 2 అణాలు వంతున ఇవ్వబడును.
మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో
ప్రచురించినపుడు అనేకలు మాకు మీకని తీసికొన్నందున
ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖర్చుయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు
వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జరిగితిని, మఱి ముద్రించుచిమి
ఇదియును మనుషటివలెనే ఖర్చుగుననియెంచి మనమున తమకు
ప్రభోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమువలయునను
కోరిక లేనివాగమని గ్రంథమును దెప్పించుకొను వారలకందటికీ
దెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిస్త్రిలు జదివి, ఆత్మలయెడ
కోడండ్ర మండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్రయెడ ఆత్మల
మండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖముందుగను పరోపకార
బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దిప్రతులే ముద్రించుటచే
త్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశమెట్రివీధి, సామలూర్ కాకేట, మద్రాసు
ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి ఆత్మలాభా
టమున కోర్కెనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ
ముకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.
మంచిమయము! వేనవేలు కర్పవడిని !! వెనుకవారికవు !!
మేలైన జపాక పట్టు పంచలు
అనేక పంచలు కర్పవడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం
ఇత్యాదిరంగులు గలవు. జ్ఞానునియమైనట్టివి. త్వరపడుడు.
గి. మారనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లి క్లీ, మదరాస్,
నోటీసు.
ఆంధ్రపత్రిక పత్రికమున ప్రతినిధులు ప్రభల
శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము
జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు
తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు
దత్తమండలములోని మహాజనులు పాక్షితులు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్
మంచికాగితము ! శుద్ధపత్రి !! చక్కని అచ్చు !!!
అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.
వలయువారు అరణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రు. 5-4-0.
తామరలైలం. పండ్లపాడి. మోహినీలైలం.
వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5- తులముల నూనెగల
డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

చి. టి. ఖర్చులు పోతేకము. మంచుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనం డిపో, అమృతాంజనం డిపో,
నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు. 109, ప్రేరికోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.
చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రించబడినది.
కోరువారు వెంటనే వాగు కొనవలయును.
9, జహంగీరు వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెల్స్ వాచ్. విదు బెల్లులుగల అలారం బయంపీసు.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.
దీనికి 5-సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎత్తరిసిరా
వోను. వెల్డెబంగారక్షరముల
తోను ముద్రింపబడియుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిగ
మును, డ్యుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
డూమునుగలిగి మొదటి పనులకు
దగియుండును. వెల్డెయూత్ లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీను నుండి
మాత్రే తయారుచేయబడినది. గాన నెనరియొక్క జిక్కదు.
ఒకకొక్కరును దీయురుగను తలంపునో తక్కువ వెలనుంచి
లిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టిదియు, స్పష్టరగల గడి
యార మిదియొకటియని యనుభవంబున చె మును. ఇదిగల
కనేక గడియారములు ఖర్చులు నాగ్యతాపత్రముల నంగి
యున్నది. ఒకటితెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యనే
కులుకొని సంతసించిన వేటుమాట చెందుకు ?

ఈ చిత్రమునందుండు వలె ఈ గడియారమునకు విదు
అలారంబెల్లు ప్రక్కన ఆరుగ్గియుండును. మనమెన్ని గంట
లకు మేల్కొనవలయునో యన్ని గంటలకు నీ యలారములు
అయిదు నొకటేనుయనునందు చెవులకింపయినధ్వనితో మో
నిదుర లేవజాలను. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారను
కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

మాత్రే తయారుచేయబడినది. గాన నెనరియొక్క జిక్కదు.
ఒకకొక్కరును దీయురుగను తలంపునో తక్కువ వెలనుంచి
లిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టిదియు, స్పష్టరగల గడి
యార మిదియొకటియని యనుభవంబున చె మును. ఇదిగల
కనేక గడియారములు ఖర్చులు నాగ్యతాపత్రముల నంగి
యున్నది. ఒకటితెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యనే
కులుకొని సంతసించిన వేటుమాట చెందుకు ?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ పోస్టాఫీసు నెం 167, మదరాస్.